

Europos ombudsmenas
Metinis pranešimas
2017

LT

Turinys

Įvadas	2
Glaustai apie 2017 m.	5
Pagrindinės temos	7
2.1. Galimybė susipažinti su ES dokumentais	8
2.2. Atskaitomybė priimant ES sprendimus	10
2.3. Lobizmo skaidrumas	12
2.4. Pagrindinės teisės	14
2.5. Etikos klausimai	15
2.6. ES agentūros ir kitos įstaigos	16
2.7. ES sutartys ir dotacijos	18
2.8. Piliečių dalyvavimas formuojant ES politiką	18
Ryšiai ir bendradarbiavimas	20
3.1. Apdovanojimas už gerą administravimą	21
3.2. Ryšiai	23
3.3. Santykiai su ES institucijomis	24
3.4. Europos ombudsmenų tinklas	28
Skundų nagrinėjimas. Kaip galime padėti?	32
4.1. Skundų rūšys ir pateikėjai	34
4.2. Dėl kurių institucijų skųstasi?	39
4.3. Dėl ko skųstasi?	40
4.4. Pasiekti rezultatai	41
4.5. Ombudsmeno pasiūlymų laikymasis	44
Ištekliai	45
5.1. Biudžetas	46
5.2. Išteklių naudojimas	46
Kaip susisiekti su Europos ombudsmene	47

Įvadas

Europos ombudsmenė Emily O'Reilly

Mums labai malonu pristatyti mūsų 2017 m. metinį pranešimą.

Šie metai ir vėl buvo labai įtempti ir produktyvūs – daugelyje labai svarbių sričių pasiekėme visiems žmonėms, kuriems dirbame, naudingų rezultatų. Be to, ir šiais metais mums labai pagelbėjo Europos Parlamentas ir aktyviai bendradarbiaujančios ES institucijos, įstaigos ir agentūros.

Atlikdami Tarybos atskaitomybės tyrimus ir per neoficialias Parlamento, Tarybos ir Komisijos derybas – trišalius dialogus, rengiamus siūlant priimti naujus teisės aktus, – daugiausia dėmesio skyrėme piliečių teisei stebėti ES teisėkūros procesą ir jame dalyvauti. Jau matome, kad šiose srityse esama palankiai vertintinų pokyčių, ir 2018 m. toliau stebėsime būsimą pažangą.

Jungtinės Karalystės sprendimas išstoti iš ES paskatino imtis iniciatyvos dėl „Brexit'o“ derybų atvirumo ir visų piliečių teisės būti informuojamiems apie galimus jų padarinius. Skatindami suinteresuotuosius subjektus dalyvauti ir užtikrindami, kad niekas neturėtų išskirtinių teisių daryti įtaką vyriausiesiems derybininkams, ir toliau užtikriname, kad šiuo sudėtingu laikotarpiu kiekvienas asmuo turėtų galimybę pareikšti savo nuomonę.

Itin džiaugiamės savo tyrimo dėl nemokamos mokomosios praktikos Europos išorės veiksmų tarnyboje (EIVT) rezultatais. Atkreipėme dėmesį į tai, kad, stažuotojams nemokant užmokesčio, nepaisoma ES sutartyje nustatyto įpareigojimo nediskriminuoti, nes tokiu atveju tik pasiturintys jaunuoliai gali sau leisti pasinaudoti šiomis galbūt naudingomis galimybėmis. Atsižvelgdami į labai teigiamą Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės Federicos Mogherini atsaką, Parlamentas ir Taryba sutiko EIVT skirti biudžeto lėšų, kad jos būtų paskirstomos šios tarnybos delegacijose visame pasaulyje dirbantiems stažuotojams, o mes toliau stebėsime praktinius šio palankiai vertintino sprendimo rezultatus.

Paskelbėme paprastą ES pareigūnams skirtą vadovą, kaip jie turėtų elgtis ir ko turėtų vengti bendraudami su lobistais, ir džiaugiamės, kad dabar Komisija juo naudojasi darbuotojams mokyti.

Suprasdami, kad tais atvejais, kai asmenys siekia susipažinti su ES dokumentais pagal Skaidrumo reglamentą (Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001), reikia imtis skubių veiksmų, nustatėme naują pagreitintą šių skundų nagrinėjimo procedūrą ir labai laukiame pirmųjų teigiamų rezultatų. Šį tikslą galėjome pasiekti bendradarbiaudami su Komisija ir esame jai dėkingi už šį bendradarbiavimą.

Toliau dirbome pagrindinių teisių srityje: nagrinėjome bylas dėl FRONTEX ir atlikome tyrimą dėl ES ir Turkijos pareiškimo dėl migrantų grąžinimo iš Graikijos į Turkiją.

Toliau skatinome užtikrinti didesnę atskaitomybę, šiuo tikslu bendradarbiaudami su Europos Centrinio Banku (ECB) ir Europos investicijų banku (EIB). Taip pat naudingai keitėmės nuomonėmis su Euro grupės pirmininku dėl šios svarbios grupės atskaitomybės, nors ji ir nėra oficiali ES institucija.

Tęsėme naudingą bendradarbiavimą su Europos ombudsmenų tinklu ir dar kartą Briuselyje surengėme įkvėpiančią ir smagią konferenciją.

Įsimintiniausias 2017 m. įvykis man buvo iškilminga Europos ombudsmeno apdovanojimo už gerą administravimą įteikimo ceremonija. Buvo nuostabu stebėti išskirtinį dalyvavusių ES tarnautojų atliktą darbą ir, visų pirma, būti pagrįsto pasididžiavimo savo darbu liudininke.

Taigi 2017-ieji buvo įtempti ir sėkmingi metai. Mano tarnyba tikisi kitais metais tęsti veiklą remdamasi sėkmingais šių metų rezultatais, taip pat bendradarbiaudama su visais ES darbuotojais, su kuriais kartu dirbame.

Emily O'Reilly

1

Glaustai apie
2017 m.

Sausis

Pradėtas tyrimas dėl ECB dalyvavimo Didžiojo trisdešimtuko veikloje

Liepa

Pradėtas tyrimas dėl EMA vykdomos išankstinio pateikimo veiklos

Vasaris

Ombudsmenė ragina EIVT mokėti užmokestį ES užsienio delegacijose dirbantiems stažuotojams

Rugpjūtis

Taryba pateikia atsakymą ombudsmenei dėl atskaitomybės už savo teisėkūros darbą

Kovas

Paskelbti Apdovanojimo už gerą administravimą laimėtojai

Rugsėjis

Ombudsmenė palankiai įvertina pasiūlymus griežtinti etikos taisykles, kuriomis reglamentuojama Europos Komisijos narių veikla

Balandis

Ombudsmenei Berlyne įteikiamas „Schwarzkopf Europe“ apdovanojimas

Spalis

Ombudsmeno renginys „ES agentūros. Kaip suvaldyti žalos reputacijai riziką“

Gegužė

Komisija įsipareigoja užtikrinti precedento neturinti „Brexit'o“ derybų skaidrumą

Lapkritis

Ombudsmenė pristato savo veiklą Europos Parlamente

Birželis

Briuselyje surengiama Europos ombudsmenų tinklo metinė konferencija

Gruodis

Raštas Europos Vadovų Tarybos Pirmininkui D. Tuskui dėl lobizmo skaidrumo

2

Pagrindinės temos

Europos ombudsmenas padeda piliečiams spręsti bendraujant su ES institucijomis, įstaigomis ir agentūromis kylančius klausimus. Kyla įvairių problemų: nuo nepakankamo skaidrumo priimant sprendimus ar atsisakymo leisti susipažinti su dokumentais iki pagrindinių teisių pažeidimų ir keblumų dėl sutarčių.

2.1. Galimybė susipažinti su ES dokumentais

2017 m. galimybės susipažinti su ES dokumentais ir su jomis susijusios skaidrumo bylos ir toliau sudarė didžiausią atliktų tyrimų dalį. Kadangi, kalbant apie prašymus susipažinti su dokumentais, dažnai svarbus laiko veiksnys, ombudsmenė nusprendė nustatyti naują pagreitiną šių skundų nagrinėjimo procedūrą. Tai reiškia, kad asmenys gali gauti norimus dokumentus ne per keletą mėnesių, o per keletą savaičių. 2017 m. rudenį ombudsmeno tarnyba pradėjo bandomąjį pagreitintos procedūros sistemos etapą, o 2018 m. ši sistema bus plėtojama.

Bandomuoju etapu jau paaiškėjo spartesnės sistemos privalumai skundų teikėjams. Atlikus tyrimą dėl galimybės susipažinti su dokumentais, susijusiais su Komisijos sprendimu nutraukti prieš Vengriją pradėtą pažeidimo nagrinėjimo procedūrą dėl atominės elektrinės sutarties, skundo pateikėjas daugumą prašomų dokumentų gavo per vieną mėnesį.

Pagal pagreitiną procedūrą pradėta ir keletas kitų tyrimų: dėl Komisijos dokumentų, susijusių su informacijos nutekiniu, ir dėl Tarybos atliekamų kandidatų tinkamumo būti ES Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo teisėjais ir generaliniais advokatais vertinimų.

Viena 2017 m. prieš pradėdant taikyti pagreitiną procedūrą sėkmingai išnagrinėta byla dėl galimybės susipažinti su dokumentais buvo susijusi su Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (FRONTEX). Ši byla buvo susijusi su tuo, kaip FRONTEX vykdė žurnalisto pateiktą prašymą leisti visuomenei susipažinti su visomis rimtų incidentų ataskaitomis, susijusiomis su FRONTEX 2015–2016 m. Bulgarijoje vykdytomis operacijomis. Šis žurnalistas kreipėsi į ombudsmenę, nes buvo susirūpinęs dėl to, kad FRONTEX jam nepateikė visų svarbių dokumentų ir kad kai kurios dokumentų versijos neatitiko ES taisyklių, taikomų galimybei susipažinti su dokumentais (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 nuostatų).

Patikrinusi esamus dokumentus, ombudsmenė pasiūlė FRONTEX panaikinti tam tikras dokumentų versijas, pateikti daugiau dokumentų ir patobulinti vidaus dokumentų paieškos sistemą. FRONTEX įgyvendino šiuos pasiūlymus ir palankiai įvertino gerą bendradarbiavimą su ombudsmeno tarnyba teigdama, kad šios išvados padėjo agentūrai geriau suprasti būtinybę tobulinti prašymų susipažinti su dokumentais nagrinėjimo procedūras.

Skundai dėl galimybės susipažinti su dokumentais. Pagreitinotos procedūros terminų tikslai¹

1 diena Išsiunčiamas patvirtinimas, skundas paskiriamas ombudsmeno pagreitinotos procedūros grupei

Per keletą dienų Atitinkamos institucijos prašoma pateikti dokumentų kopijas

Per 10 dienų Surengiamas pirmasis ombudsmeno posėdis dėl bylos

Per 20 dienų Jei reikia, surengiamas susitikimas su ES institucija

Per 25 dienas Jei reikia, surengiamas antrasis ombudsmeno posėdis dėl bylos

Per 35 dienas Pateikiama rekomendacija arba pasiūlomas sprendimas

Per 40 dienų Kabinetas ir ombudsmenas patvirtina rekomendaciją arba sprendimą

Pastaba. Terminas „diena“ reiškia darbo dieną. Terminas pradedamas skaičiuoti nuo pirmosios darbo dienos po dokumento gavimo.

1. Šie bendrieji principai taikomi įprastoms su Reglamentu (EB) Nr. 1049/2001 susijusioms ne itin sudėtingoms byloms.

2.2. Atskaitomybė priimant ES sprendimus

Kad europiečiai jaustųsi ES dalimi, jie turi turėti galimybę sekti vykstančias diskusijas dėl teisės aktų projektų. Tai ne tik naudinga demokratijos požiūriu, bet ir gali turėti praktinį poveikį šalinant bet kokius klaidingus įsitikinimus dėl ES teisėkūros proceso ir nacionalinių vyriausybės atliekamo vaidmens. Atsižvelgdama į tai, kovo mėn. ombudsmenė pradėjo **strateginį tyrimą** dėl ES Tarybos teisėkūros darbo atvirumo ir atskaitomybės. Ji pateikė Tarybai 14 konkrečių klausimų apie tai, kaip valstybių narių atstovų ir atstovų pavaduotojų, taip pat daugiau kaip 150-ies komitetų ir valstybių narių tarnautojų darbo grupių posėdžiuose parengiami teisėkūros procedūra priimami dokumentai tvarkomi laikantis ES skaidrumo teisės aktų ir standartų.

Gavusi Tarybos atsakymą, kuriame atkreipiamas dėmesys į patobulintą Tarybos interneto svetainę ir dokumentų tvarkymo sistemą, ombudsmenė pradėjo viešas konsultacijas. Jų metu buvo nagrinėjami tokie klausimai kaip priemonės, kurių Taryba galėtų imtis, kad būtų galima lengviau rasti teisėkūros procedūra priimamus dokumentus, sunkumai, su kuriais susiduria visuomenė, mėgindama gauti Tarybos parengiamųjų organų dokumentus, ir galimybių sužinoti pavienių valstybių narių pozicijas svarba. Šioms konsultacijoms buvo pateikta 21 pastaba, įskaitant parlamentų, pilietinės visuomenės ir pavienių asmenų nuomones. Siekdamas išnagrinėti dokumentų – ES teisės aktų projektų – tvarkymo, priskyrimo atitinkamoms kategorijoms ir atskleidimo Taryboje vidaus procesą, ombudsmenė taip pat nusprendė patikrinti dokumentus, susijusius su trimis atrinktais 2016 m. teisėkūros procedūra priimtais aktais. Šis tyrimas bus baigtas 2018 m.

2017 m. pabaigoje ombudsmenė atkreipė dėmesį į Europos Vadovų Tarybą, kuri priima sprendimus dėl bendros ES veiksmų krypties ir politinių prioritetų. Turėdama galvoje Europos Vadovų Tarybos labai svarbų strateginį vaidmenį, ombudsmenė raštu kreipėsi į Europos Vadovų Tarybos Pirmininką Donaldą Tuską ir pasiteiravo, ar jis negalėtų apsvarstyti galimybes

skelbti informaciją apie savo ir savo kabineto narių rengiamus susitikimus su interesų grupių atstovais. Ombudsmenė taip pat pasiteiravo Pirmininko D. Tusko, ar bus paskelbtos ES vadovų diskusijų dėl jų dveju metų trukmės darbo programos (Vadovų darbotvarkės) pažangos ataskaitos.

European Ombudsman

@EUombudsman suggests that @eucopresident Tusk holds meetings only with registered lobbyists <http://europa.eu/!vK37fT> #eucouncil #euco

Europos ombudsmenė siūlo Pirmininkui D. Tuskui rengti susitikimus tik su registruotais lobistais.

„Skelbdamas apie savo susitikimus su lobistais, Pirmininkas D. Tuskas padės piliečiams susidaryti išsamesnį vaizdą apie tai, kas, kaip ir kada mėgina daryti įtaką priimant ES sprendimus.“ Emily O'Reilly

Siekdama didinti ES teisėkūros proceso prieinamumą ir atskaitomybę, ombudsmenė taip pat nagrinėjo trišalių dialogų – neoficialių Europos Parlamento ir ES Tarybos derybų dėl pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų ES teisės aktų dalyvaujant Europos Komisijai – atvirumo klausimą. Šios trys institucijos pateikė išsamią informaciją apie tai, kaip įgyvendina ombudsmenės pasiūlymus (pateiktus 2016 m.). Imtasi palankiai vertintų **pokyčių**, be kita ko, pradėta kurti bendra teisėkūros duomenų bazė, kurioje aiškiau nurodoma, kurie aukšti pareigūnai veda derybas trišaliuose dialoguose, ir įvertinama, kaip būtų galima sudaryti palankesnes sąlygas sužinoti būsimų trišalių dialogų datas ir gauti darbotvarkių santraukas.

Nors trišalių dialogų ir Tarybos teisėkūros procesų skaidrumo tyrimai buvo susiję su ES teisės aktų rengimu, kartais būtina išsamesnė vieša informacija apie jau priimtus teisės aktus. Taip buvo sistemos, kuria Komisija naudojami tinkamam ES teisės aktų įgyvendinimui valstybėse narėse užtikrinti, atveju. Naudodamasi

EPACA

Working for greater #EUTransparency across all Institutions: @EUombudsman public consultation on Council preparatory groups' transparency in the legislative process

Siekis užtikrinti didesnį skaidrumą visose ES institucijose. Europos ombudsmenė pradėjo viešas konsultacijas dėl ES Tarybos parengiamųjų organų darbo skaidrumo teisėkūros proceso metu.

Šia sistema, dar vadinama procedūra „EU Pilot“, Komisija gali imtis tolesnių veiksmų dėl valstybių narių, nepražėdama teisės pažeidimo nagrinėjimo procedūros. Gavusi skundų dėl nepakankamo šios sistemos skaidrumo, ombudsmenė nusprendė pradėti **strateginį tyrimą** ir paprašė pateikti išsamią informaciją apie šią programą, taip pat nurodyti, kokių veiksmų Komisija imasi, kai valstybė narė kelis kartus vėluoja pateikti atsakymus arba atsakydama nepateikia pakankamai išsamios informacijos. Rugsėjo mėn. ombudsmenė užbaigė šį tyrimą ir pateikė praktinių pasiūlymų, kaip būtų galima sudaryti palankesnes sąlygas visuomenei sekėti Komisijos veiksmus šioje srityje, įskaitant pasiūlymą viešai skelbti pagal procedūrą „EU Pilot“ palaikomų dialogų sąrašą ir kiekvienos bylos statusą.

teigiamai reagavo į šį raginimą: Komisija pažymėjo, kad užtikrins išskirtinį ir precedento neturintį skaidrumą, o Taryba pažadėjo parengti pagrindinius dokumentų skelbimo principus. Ombudsmenė savo rašte taip pat pažymėjo, kaip svarbu paskelbti suinteresuotųjų subjektų indėlį, nes, vykstant deryboms, šis klausimas gali įgyti didesnę reikšmę. E. O'Reilly taip pat atskirai priminė savo kolegoms iš Europos ombudsmenų tinklo, kad jie gali naudotis jos tarnyba kaip ekspertų nuomonių apie Komisijos ir kitų ES institucijų teisę ir praktiką „Brexit'o“ klausimais perdavimo priemone.

European Ombudsman

The Ombudsman welcomes Commission President @JunckerEU commitment to 'unique and unprecedented' transparency [https://www.ombudsman.europa.eu/en/press/release.faces/en/79475/html.bookmark ...](https://www.ombudsman.europa.eu/en/press/release.faces/en/79475/html.bookmark...) #Brexit

Emily O'Reilly

Europos ombudsmenė palankiai vertina Europos Komisijos Pirmininko Jeano-Claude'o Junckerio įsipareigojimą užtikrinti išskirtinį ir precedento neturintį skaidrumą.

„Mano tarnyba stebės padėti, siekdama užtikrinti, kad per visas „Brexit'o“ derybas būtų vadovaujama esamu aktyviu požiūriu į skaidrumą.“ Emily O'Reilly

Prieš oficialiai pradėdant „Brexit'o“ derybas, ombudsmenė raštu kreipėsi į **Komisiją** ir **Tarybą** ir priminė abiem institucijoms, kaip svarbu užtikrinti skaidrumą, turint omenyje didelio masto pasekmes, kurių Jungtinės Karalystės išstojimas iš ES turės asmenims, jų šeimoms ir įmonėms. Abi institucijos

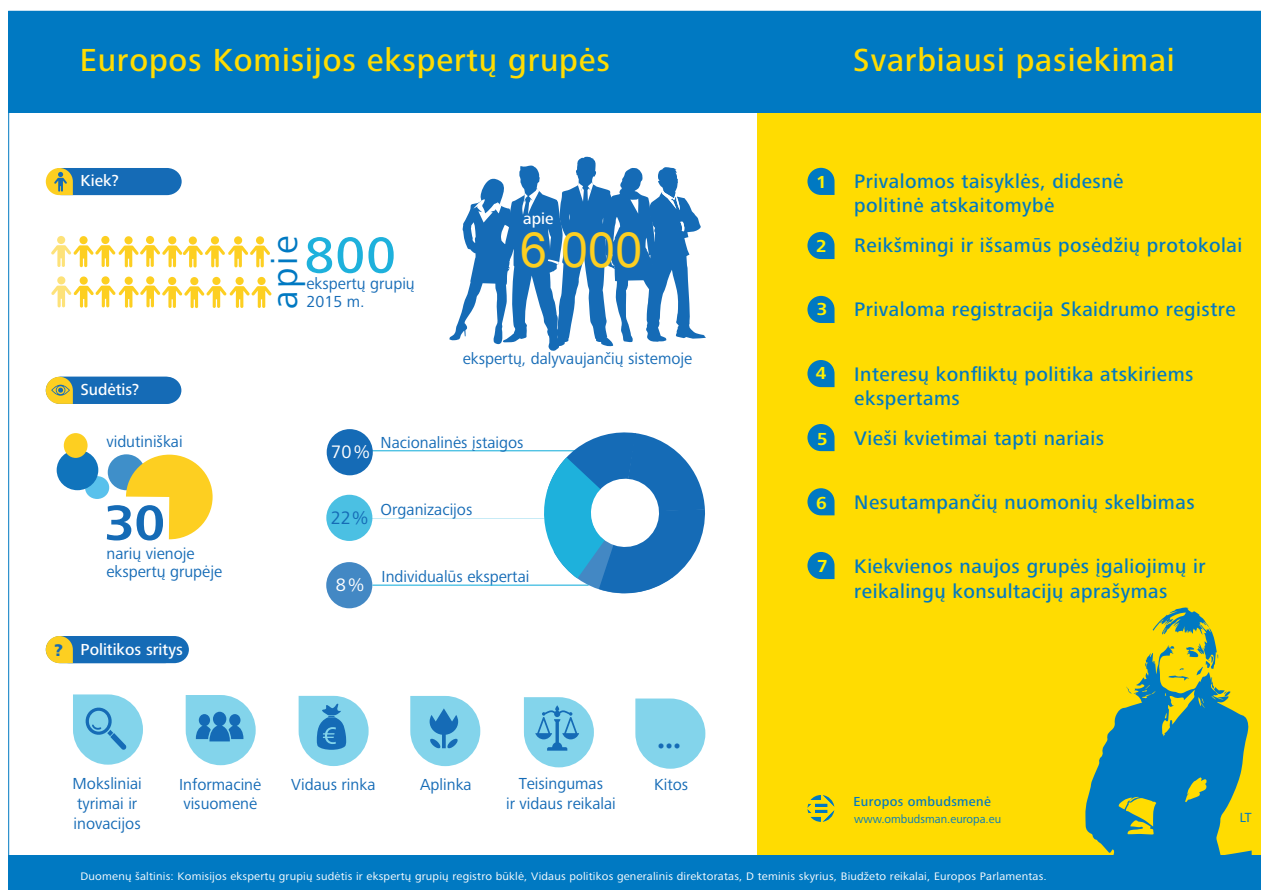
2.3. Lobizmo skaidrumas

Europos ombudsmenė Emily O'Reilly sako kalbą gegužės mėn. Europos Parlamento surengtame praktiniame seminare „ES skaidrumo registras. Lobizmas, Parlamentas ir visuomenės pasitikėjimas“.

2017 m. rudenį buvo sėkmingai užbaigtas labai svarbus ombudsmenės strateginis tyrimas dėl ekspertų grupių – šimtų grupių, Komisijai teikiančių specialistų pagalbą, – atvirumo. 2016 m. ombudsmenė, atsižvelgdama į šiuo klausimu surengtas viešas konsultacijas, pateikė keletą pasiūlymų, kaip gerinti Komisijos vykdomą šių grupių priežiūrą. 2016 m. viduryje Komisija paskelbė, kad peržiūrės taikomas taisykles. Ombudsmenė savo galutinį sprendimą paskelbė 2017 m. rudenį – per šį laikotarpį tarnyba galėjo išnagrinėti, ar reformos, apie kurias buvo paskelbta, iš tikrųjų įgyvendintos.

Keletas iš šios sistemos pokyčių buvo nustatyti teisiškai privalomas taisykles ir įtvirtinti politinės atskaitomybės principą. Be to, ekspertų grupių nariai turi būti įtraukti į Skaidrumo registrą; taip pat turėtų būti skelbiami vieši kvietimai tapti grupės nariais ir įgyvendinama pavienių ekspertų interesų konfliktų prevencijos politika. Ombudsmenė pažymėjo, kad toliau stebės, kaip Komisija įgyvendina dvi konkrečias jos pateiktas rekomendacijas dėl ekspertų grupių, t. y. skelbti svarbius ir išsamius protokolus ir užtikrinti bendrą grupėse vykstančių svarstymų skaidrumą.

Gavusi kitą skundą šiuo klausimu, ombudsmenė pradėjo tyrimą dėl Europos Centrinio Banko (ECB) dalyvavimo **Didžiojo trisdešimtuko** (G 30) – JAV privačių subjektų grupės, kurioje suburiami keletas pagrindinių privačių ir centrinių bankų vadovai, taip pat akademinės bendruomenės ir tarptautinių institucijų nariai, – veikloje. Kai kuriuos iš šioje grupėje atstovaujamų pasaulinių bankų prižiūri ECB. Ombudsmenė priėmė sprendimą pradėti šį tyrimą atsižvelgdama į ECB pastaraisiais metais suteiktus didesnius bankų priežiūros įpareigojimus. Po ombudsmeno bylas nagrinėjančių darbuotojų ir Banko atstovų susitikimo, kuriuo buvo siekiama patikrinti ir aptarti dokumentus, susijusius su ECB dalyvavimo G 30 veikloje pobūdžiu, ombudsmenė ECB pateikė keletą konkrečių klausimų.

Jais buvo siekiama išsiaiškinti tokius klausimus kaip G 30 sudėtis ir finansavimas, ar ECB viešai paskelbs G 30 susitikimų darbotvarkę ir turinį, susitikimų, kuriuose dalyvavo dabartinis ir buvęs ECB pirmininkai, skaičius ir tai, ar tarp G 30 narių yra šiuo metu ECB

prižiūrimų bankų. ECB atsakė, kad, jo nuomone, G 30 susitikimai naudingi viešajam interesui ir kad ECB pirmininko Mario Draghi narystė G 30 suderinama su ECB nepriklausomumo ir profesinio sąžiningumo principais. Išnagrinėjusi šį atsakymą, ombudsmenė pateikė rekomendaciją M. Draghi **sustabdyti narystę** G 30 likusiam jo kadencijos laikotarpiui ir taip apsaugoti Banką ir jo pirmininką nuo bet kokių įtarimų, kad gali iškilti pavojus Banko nepriklausomumui. Ombudsmenė taip pat rekomendavo būsiamiems ECB pirmininkams netapti G 30 nariais.

Gegužės mėn. surengtoje savo metinėje spaudos konferencijoje ombudsmenė oficialiai paskelbė sąrašą, kaip turėtų elgtis valstybės pareigūnai ir ko jie turėtų vengti bendraudami su lobistais. Šis sąrašas, kuris buvo išplatintas Komisijoje ir Taryboje, taip pat paskelbtas tinkle „Twitter“, yra naudingas ES pareigūnams skirtas vadovas, kuriuo siekiama juos supažindinti su įvairių rūšių lobizmo veikla.

Europos ombudsmenas

LT

Praktinės rekomendacijos

kaip elgtis pareigūnams bendraujant su suinteresuotaisiais atstovais

KAIP ELGTIS

- 1 Prieš susitikdami su suinteresuotaisiais atstovais ar priimdami kvietimą į renginį, patikrinkite, ar jie privalo būti užsiregistravę **ES skaidrumo registre**.
- 2 Gerai pasirenkite ir atlikite pirminį tyrimą, kad išsiaiškintumėte, kokiems interesams jie atstovauja ir **kas juos finansuoja**. Prireikus paprašykite pateikti papildomos informacijos.
- 3 Pasirūpinkite, kad jie iš anksto praneštų **susitikimo tikslą ir (arba) numatomą apsvarstyti klausimą**, dalyvių, klientų ir organizacijų, kurių vardu jie veikia, pavardės ir (arba) pavadinimus, taip pat bet kokią kitą aktualią informaciją.
- 4 Įvertinkite bet kokią privačiųjų ir viešųjų interesų **konflikto riziką** ir jos venkite; taip pat atsižvelkite į tai, kaip jūsų bendravimas gali būti suprastas.
- 5 Jei kyla abejonių, **prieš apsisprendami apsvarstykite**, kaip derėtų elgtis. Jei būtina, pasitarkite su savo vadovais ir, jei nusprendžiama, kad kvietimą reikėtų priimti, įrašykite paaiškinimą, kodėl tai reikėtų daryti.
- 6 Turėkite omenyje, kad ne visi susitikimai su suinteresuotaisiais atstovais vyksta oficialioje aplinkoje. Lobistinė veikla gali būti vykdoma ir per neformalius susitikimus, taip pat **neformalioje aplinkoje**. Visada išsaugokite profesionalumą.
- 7 Puoseleikite tinkamo **įrašų** (įskaitant tokią informaciją: susitikimo data ir vieta, dalyvių ir (arba) klientų pavardės ir (arba) organizacijų pavadinimai ir aptarti klausimai) saugojimo įpročius. Pasinaudokite savo organizacijos oficialia rinkmenų valdymo sistema.
- 8 Laikykites taikytinų **informacijos atskleidimo reikalavimų**, pvz., Komisijoje pateikite išsamią informaciją apie suinteresuotųjų atstovų ir Komisijos narių, Kabineto narių ir generalinių direktoratų vadovų susitikimus.
- 9 Praneškite apie lobistinę veiklą, kuri atrodo nepriimtina, visų pirma atsižvelgiant į ES skaidrumo registre numatytą suinteresuotųjų atstovų **elgesio kodeksą**.
- 10 Susipažinkite (pvz., **mokymuose**) su konkrečiomis jūsų organizacijai taikomomis taisyklėmis. Kai konkrečios taisyklės skiriasi nuo šių praktinių rekomendacijų, paprastai reikėtų vadovautis tomis taisyklėmis.

KO NEDARYTI

- 1 Nesusitikite su suinteresuotaisiais atstovais, kurie nėra registruoti **ES skaidrumo registre**, jeigu jūs pačių taisyklėse draudžiama tai daryti arba patariama to nedaryti; paprašykite atstovo užsiregistruoti, jei jų veiklai taikytini registro kriterijai.
- 2 Neignorokite **motyvų**, kurių gali turėti asmenys, norintys su jumis susitikti ar jus pakviesti į renginį. Lobistinė veikla užsiima įvairios organizacijos, įskaitant konsultacines įmones, advokatų kontorą, nevyriausybinę organizaciją, analitinius centrus, visuomenines kampanijas ir kt.
- 3 Nebendraukite su konkrečiu suinteresuotuoju atstovu, jei panašios galimybės neketinate suteikti **kitoms grupėms**.
- 4 Nepriimkite kvietimų į susitikimus ar renginius, dėl kurių jūsų institucija galėtų atsidurti **keblioje padėtyje**.
- 5 Neužmirškite po susitikimų ir renginių **apie jų rezultatus informuoti** atitinkamus kolegas ir savo vadovus.
- 6 Nesutikite dalyvauti susitikimuose ir susitikimų nerenkite **ne darbo valandomis** ir ne oficialiose patalpose. Jei vis dėlto nusprendžiama tai daryti, apsvarstykite galimybę informuoti savo vadovus ir pasikviesti dar vieną kolegą.
- 7 Nedarykite ir nesakykite nieko, kas suinteresuotajam atstovui suteiktų pagrindą manyti, kad jam **teikiama pirmenybė**.
- 8 Suinteresuotajam atstovui nesudarykite įspūdžio, kad bet koks konkretus patarimas, sumanymas ar informacija galėtų turėti arba turės **lemiamą** įtaką sprendimų priėmimo procese.
- 9 Nesidalykite informacija, kurios atskleisti **neturite įgaliojimų**, ir nepiktinaudžiaukite konfidencialia informacija.
- 10 Kruopščiai neįvertinę nepriimkite suinteresuotųjų atstovų **svetingumo pasiūlymų**, jeigu jie neatitinka taikytinų taisyklių. Kai reikia, praneškite apie bet kokias gautas dovanas ar svetingumo pasiūlymus.

2.4. Pagrindinės teisės

Ombudsmenas nuolat nagrinėja skundus dėl pagrindinių teisių, pavyzdžiui, susijusių su lygybe ir nediskriminavimu. 2017 m. lapkričio mėn. buvo sėkmingai išnagrinėtas jauno Austrijos piliečio, kuris ES delegacijoje Azijoje atliko nemokamą mokomąją praktiką, pateiktas skundas. Ombudsmenė pateikė rekomendaciją ES delegacijų stažuotojams mokėti atitinkamas išmokas, atsižvelgiant į šalies, kurioje dirba delegacija, pragyvenimo išlaidas, ir taip kuo daugiau žmonių suteikti galimybių rinktis šią vertingą mokomąją praktiką. Sąjungos vyriausioji įgaliotinė Federica Mogherini palankiai įvertino šią rekomendaciją. Paskui ombudsmenė raštu kreipėsi į biudžeto valdymo institucijas pabrėždama šio klausimo svarbą, taip pat tai, kad, sudarydama sąlygas dalyvauti mokomosios praktikos programose kai kuriems asmenims, kurių finansiniai ištekliai yra labiau riboti, ES parodytų savo įsipareigojimą laikytis nediskriminavimo principo. Lapkričio mėn. Parlamentas ir Taryba patvirtino 2018 m. biudžetą, kuriame ES delegacijose dirbančių stažuotojų išlaidoms apmokėti skirta 1,2 mln. EUR.

Ispanijos NVO ir piliečiai pateikė skundą ombudsmenei dėl Komisijos veiksmų, susijusių su 2016 m. sudarytu ES ir Turkijos susitarimu. Pagal šį susitarimą į Graikiją atvykstantys neteisėti migrantai gražinami į Turkiją, o ES sutiko Turkijai skirti daugiau pagalbos. Skundo pateikėjai apkaltino Komisiją, kad ji nereaguoja arba nepakankamai reaguoja į jų išreikštą susirūpinimą dėl to, kad nebuvo įvertintas šio susitarimo poveikis prieglobsčio prašytojų ir iš Graikijos į Turkiją gražinamų migrantų žmogaus teisėms. Ombudsmenė paragino Komisiją į būsimas šio susitarimo įgyvendinimo pažangos ataskaitas įtraukti atskirą skyrių dėl žmogaus teisėms kylančių pavojų ir jų mažinimo priemonių.

Ombudsmenė taip pat atskirai raštu kreipėsi į Tarybą ir pažymėjo, kad vienintelis patikimas informacijos apie ES ir Turkijos susitarimą šaltinis yra pranešimas spaudai. Ji atkreipė dėmesį į tai, kad 2017 m. pradžioje ES Bendrasis Teismas pažymėjo, jog ES ir Turkijos pareiškimo negalima laikyti Europos Vadovų Tarybos ar kurios nors kitos ES institucijos patvirtinta priemone. Todėl ji paragino Tarybą peržiūrėti minėto pranešimo spaudai formuluotę, kad ji tiksliau atspindėtų teisinę tikrovę.

European Ombudsman

#EOpress: Ombudsman welcomes EU decision to pay trainees in EU foreign delegations
<http://europa.eu/!TR48JV>

Europos ombudsmenė palankiai vertina ES sprendimą mokėti užmokestį ES užsienio delegacijose dirbantiems stažuotojams.

„Taip patvirtinama, kad ES, suteikdama galimybę dalyvauti mokomosios praktikos programose bent kai kuriems asmenims, turintiems mažiau finansinių išteklių, įsipareigoja laikytis nediskriminavimo principo.“ Emily O'Reilly

2.5. Etikos klausimai

Atsižvelgdama į keletą viešų ombudsmenės pastabų dėl to, kaip svarbu, kad Komisijos nariai laikytųsi griežtų etikos taisyklių, taip pat į Europos Parlamento ir kelių pilietinės visuomenės grupių daromą spaudimą, Komisija rugsėjo mėn. paskelbė pasiūlymus dar kartą pertvarkyti Komisijos narių elgesio kodeksą ir Etikos komitetą. Etikos komitetas, be kitų dalykų, tikrina, ar Komisijos narių veikla, kurios jie planuoja imtis pabaigę kadenciją, suderinama su jiems Sutartyje nustatytais įpareigojimais. Vienas iš siūlomų pakeitimų yra pailginti vadinamąjį veiklos pertraukos laikotarpį, kai buvę Komisijos nariai turi pranešti Komisijai apie ketinimą vykdyti profesinę veiklą: naujasis buvusiems Komisijos nariams taikomas pranešimo laikotarpis bus dveji metai, o buvusiam Komisijos pirmininkui – treji metai. Dar viena naujovė yra tai, kad Komisija iniciatyviai skelbs Etikos komiteto nuomones dėl Komisijos narių darbo, kurio jie imasi pasibaigus kadencijai. Ombudsmenė taip pat atliko Komisijos veiksmų ir Etikos komiteto įgaliojimų ir vaidmens tyrimus. Ombudsmeno bylas nagrinėjantys darbuotojai patikrino, kaip Etikos komitetas rengė savo nuomones dėl kelių buvusių Komisijos narių (jie tiesiog atrinko bylas, kuriomis paaiškinama, kaip dirba Etikos komitetas), ir pateikė Komisijai keletą klausimų dėl Etikos komiteto darbo metodų. Ombudsmenės atlikta Komisijos atsakymo ir pokyčių, apie kuriuos ji viešai paskelbė, analizė bus paskelbta 2018 m.

Ombudsmenė taip pat baigė Komisijos taikomų taisyklių, kuriomis siekiama užkirsti kelią specialiųjų patarėjų interesų konfliktams, tyrimą. Specialieji patarėjai yra ekspertai, kurie Komisijos nariams *ad hoc* pagrindu teikia specialistų konsultacijas. Tuo metu, kai buvo atliekamas šis tyrimas, Komisija patobulino sistemą, taigi birželio mėn. ombudsmenė padarė išvadą, kad šių taisyklių iš esmės pakanka galimiems interesų konfliktams valdyti. Ji vis dėlto pažymėjo, kad Komisija galėtų toliau tobulinti šią sistemą, be kita ko, vadovautis aktyvesniu požiūriu į atliekamus interesų konfliktų vertinimus ir suteikti piliečiams daugiau galimybių susipažinti su informacija apie specialiuosius patarėjus.

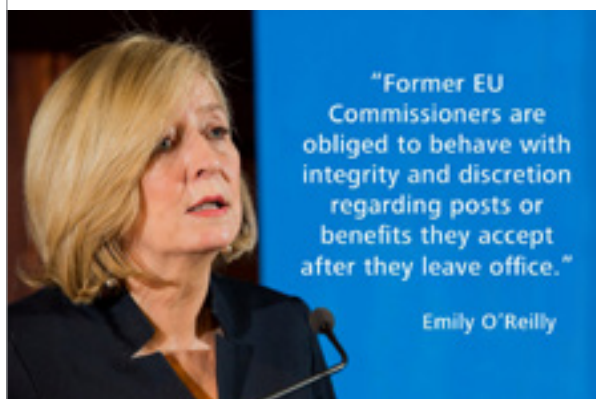
Norint viešojo administravimo institucijose išlaikyti aukštus etikos standartus, labai svarbu taikyti taisykles, kuriomis siekiama suvaldyti vadinamąjį sukamųjų durų reiškinį, kai ES darbuotojai kartais pereina dirbti į privatųjį sektorių arba kai privačiojo sektoriaus atstovai įsideda ES institucijose. Atsižvelgdama į tai, ombudsmenė raštu kreipėsi į penkiolika institucijų ir agentūrų ir paprašė informuoti, kaip jose įgyvendinamos „sukamųjų durų“ reiškinio ES taisyklės, kaip nustatyta Tarnybų nuostatų 16 straipsnyje.

Pagal šias taisykles vyresniesiems pareigūnams vienus metus draudžiama daryti įtaką buvusiems kolegoms tais klausimais, už kuriuos jie buvo atsakingi pastaruosius trejus savo tarnybos metus. Šiomis taisyklėmis kiekviena institucija taip pat įpareigojama kasmet skelbti informaciją apie tai, kaip vykdo šiuos įpareigojimus, įskaitant įvertintų atvejų sąrašą. Ombudsmenė taip pat ėmėsi tolesnių veiksmų dėl ankstesnio tyrimo ir išnagrinėjo, kaip Komisija įgyvendina jos pateiktas gaires ir pasiūlymus dėl to, kaip būtų galima gerinti su „sukamųjų durų“ reiškinio susijusių atvejų valdymą. Ši analizė bus pateikta 2018 m.

European Ombudsman

Post-mandate activities - why did the @EU_Commission not issue a decision in the case of its former President?
[https://www.ombudsman.europa.eu/cases/correspondence.faces/en/81348/html.bookmark ...](https://www.ombudsman.europa.eu/cases/correspondence.faces/en/81348/html.bookmark...)

Veikla pasibaigus kadencijai. Kodėl Europos Komisija nepriėmė sprendimo dėl savo buvusio Pirmininko José Manuelo Barroso?

„Buvę ES Komisijos nariai turi sąžiningai ir apdairiai įvertinti pareigas ar privilegijas, jiems suteikiamas pasibaigus jų kadencijai.“ Emily O'Reilly

2.6. ES agentūros ir kitos įstaigos

ES agentūros ir kitos įstaigos buvo antra pagal dydį grupė, dėl kurios 2017 m. buvo pateikta daugiausia skundų. Ombudsmenė išnagrinėjo vieną skundą dėl to, kaip Europos vaistų agentūra (angl. EMA) sprendžia su žmogaus papilomos viruso (ŽPV) vakcinomis susijusius klausimus. Konkrečiai ombudsmenė nagrinėjo, kaip EMA atlikti kreipimosi procedūrą (taip techniškai vadinama procedūra, skirta klausimams, susijusiems su vaistais, kuriais jau prekiaujama rinkoje, nagrinėti) dėl ŽPV vakcinų nuo gimdos kaklelio vėžio.

Kreipimosi procedūrą vykdė EMA Farmakologinio budrumo rizikos vertinimo komitetas, kuris prižiūri vaistų, kuriais prekiaujama rinkoje, saugumą. Šis komitetas nagrinėjo, ar skiepimą nuo ŽPV ir du sindromus sieja priežastinis ryšys, ir padarė išvadą, kad nėra tokio ryšio įrodymų. Ombudsmenė nustatė, kad Komitetas mokslinius įrodymus ištyrė išsamiai ir nepriklausomai. Kalbėdama apie ateitį, E. O'Reilly pasiūlė EMA teikti kuo daugiau informacijos apie savo komitetų atliekamą mokslinį darbą, taip pat apie turimus dokumentus, kad visuomenės nariai galėtų lengviau prašyti leisti susipažinti su šiais dokumentais.

EU Medicines Agency

The @EUombudsman concluded that EMA's safety review of HPV vaccines was complete and independent <http://bit.ly/2hMeFOF> #vaccineswork

Europos ombudsmenė padarė išvadą, kad EMA atliko išsamų ir nepriklausomą ŽPV vakcinų saugos patikrinimą.

2017 m. ombudsmenė taip pat atliko atskirą tyrimą dėl EMA – šį kartą E. O'Reilly jo ėmėsi savo iniciatyva. Šis [strateginis tyrimas](#) buvo susijęs su EMA procedūromis, kuriomis reglamentuojamas bendravimas su farmacijos įmonėmis, prieš joms pateikiant paraiškas gauti registracijos pažymėjimus. Ombudsmenė pažymėjo, kad toks bendravimas naudingas viešajam interesui, jeigu tai padeda kurti aukštos kokybės, veiksmingus ir pakankamai saugius vaistus ir užtikrinti jų prieinamumą, tačiau taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad tokie ryšiai gali turėti įtakos tolesniems EMA sprendimams dėl paraiškų gauti registracijos pažymėjimus.

Spalio mėn. surengtas viešas Europos ombudsmeno renginys „ES agentūros. Kaip suvaldyti žalos reputacijai riziką“ ir jo dalyviai (iš kairės į dešinę): labdaros organizacijos „Sense about Science“ direktorė Tracey Brown, EFSA vykdomasis direktorius Bernhardas Urlas, Europos ombudsmenė Emily O'Reilly, renginio diskusijų vadovas Dave'as Keatingas, Europos vartotojų organizacijų asociacijos generalinė direktorė Monique Goyens ir ECHA vykdomojo direktoriaus pavaduotojas Jukka Malmas.

Europos ombudsmenė Emily O'Reilly ir spalio mėn. surengto viešo Europos ombudsmeno renginio „ES agentūros. Kaip suvaldyti žalos reputacijai riziką“ dalyviai: EFSA vykdomasis direktorius Bernhardas Urlas ir diskusijų vadovas Dave'as Keatingas.

Rugsėjo mėn. ombudsmeno bylas nagrinėjantys darbuotojai susitiko su EMA atstovais ir aptarė pirminį EMA atsakymą dėl šio tyrimo. Gruodžio mėn. buvo paskelbta šio susitikimo ataskaita, kurioje išsamiau aptariamas ombudsmenės susirūpinimas dėl šios vadinamosios išankstinio pateikimo veiklos. Tyrimas tęsiamas 2018 m.; pirmąjį ketvirtį planuojama surengti tikslines viešas konsultacijas.

Prancūzijos asociacija pateikė [skundą](#) dėl Europos maisto saugos tarnybos (angl. EFSA), kuriame EFSA kaltinama nepateikusi tinkamų atsakymų į keletą klausimų, susijusių su jos vaidmeniu išduodant leidimą vienai genetiškai modifikuotų kukurūzų veislei. EFSA atsižvelgė į ombudsmenės pasiūlymą ir skundo pateikėjui suteikė daugiau informacijos. Ombudsmenė taip pat pasiūlė EFSA ateityje viešinti papildomą informaciją, kurią pareiškėjai teikia atsakydami į tarnybos prašymus pateikti paaiškinimus.

Ombudsmeno tarnyba nuolat rengia viešus renginius, kuriuose išsamiai nagrinėja su savo darbu susijusias temas. Spalio mėn. renginio tema buvo ES agentūros ir tai, kaip jos gali suvaldyti žalos reputacijai riziką. Agentūros padeda daugybėje sričių: nuo maisto, kurį valgome, saugos ir cheminių medžiagų, su kuriomis susiduriame, iki vaistų, kuriuos vartojame, ir lėktuvų, kuriais skraidome, todėl labai svarbu, kad visuomenė pasitikėtų jų darbu. Per minėtą [renginį](#) buvo nagrinėjama, kaip agentūros gali laikytis aukščiausių etikos ir skaidrumo standartų, kad apsisaugotų nuo žalos reputacijai.

Bernhard Url

Thank you for the lively debate we had on a crucial matter for [#EUAgencies](#): public [#trust](#) in our work [#EOdebate17](#)

EFSA vykdomasis direktorius Bernhardas Urlas: „Dėkoju už gyvas diskusijas, kurias surengėme ES agentūroms labai svarbiu klausimu: kaip užtikrinti visuomenės pasitikėjimą mūsų darbu.“

Renginyje dalyvavo Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) vykdomasis direktorius Bernhardas Urlas, Europos cheminių medžiagų agentūros (angl. ECHA) vykdomojo direktoriaus pavaduotojas Jukka Malmas, Europos vartotojų organizacijų asociacijos (pranc. BEUC) direktorė Monique Goyens ir labdaros organizacijos „Sense about Science“ direktorė Tracey Brown. B. Urlas pažymėjo, kad EFSA stengiasi užtikrinti visuomenės pasitikėjimą savo darbu daug dėmesio skirdama ne vien tik kompetencijai, t. y. savo darbo kokybei, bet ir pobūdžiui, t. y. atliekamo darbo metodams. J. Malmas pažymėjo, kad ECHA siekia užtikrinti visapusišką savo darbo skaidrumą, tai yra ne tik agentūros jau atliktų mokslinių tyrimų rezultatų, bet ir planuojamų atlikti darbų skaidrumą.

2.7. ES sutartys ir dotacijos

Komisija prižiūri, kaip įgyvendinama įvairūs ES lėšomis finansuojami projektai. Siekdama užtikrinti, kad viešosios lėšos būtų naudojamos tinkamai, ji atlieka griežtą auditą. Vis dėlto dėl šio audito kartais kyla ginčų, ir rangovai dažnai kreipiasi į ombudsmeną, kad šis surastų sprendimą.

Pavyzdžiui, Belgijos ne pelno organizacija dalyvavo įgyvendinant ES lėšomis finansuojamą projektą, kuriuo buvo siekiama spręsti pagyvenusiems žmonėms naudojamis IT sprendimais kylančias problemas. Ši organizacija kreipėsi į ombudsmenę po to, kai Komisija pareiškė, kad ji dėl jos teigimu, nepatikimos darbo laiko registravimo sistemos nori susigrąžinti daugiau kaip 85 000 EUR. Ombudsmenė ištyrė šį klausimą ir nustatė, kad auditoriai pripažino, jog skundo pateikėjo atliktas darbas siekiant dviejų konkrečių rezultatų, taip pat atitinkamas darbo laikas grindžiami įstatymais. Todėl ji pasiūlė Komisijai sumažinti susigrąžintą sumą, susijusią

su šiais dviem projekto rezultatais. Komisija pritarė jos pasiūlymui ir susigrąžintą sumą sumažino beveik 37 000 EUR. Ombudsmenės tyrimas dėl kitų siūlomų susigrąžinti sumos aspektų dar nebaigtas.

Nyderlandų konsultacinė įmonė, kuri specializuojasi inovacijų srityje, priklauso konsorciumui, kuris įgyvendino Komisijos bendrai finansuojamą projektą. Šiuo projektu buvo siekiama užmegzti ir įgyvendinti inovacijų partnerystę vandens srityje. Ši įmonė kreipėsi į ombudsmenę po to, kai Komisija, nurodžiusi dėl šio projekto kylantį susirūpinimą, pareiškė sumažinsianti dotaciją. Skundo pateikėjas atmetė šiuos kaltinimus pažymėdamas, kad Komisija tinkamai neįvertino projekto. Tuo metu, kai buvo atliekamas tyrimas, Komisija pasiūlė iš naujo įvertinti šį projektą, atsižvelgiant į naujus konsultacinės įmonės pateiktus dokumentus. Ombudsmenės nuomone, klausimas buvo išspręstas, ir ji baigė nagrinėti šią bylą.

2.8. Piliečių dalyvavimas formuojant ES politiką

2012 m. pradėjus įgyvendinti Europos piliečių iniciatyvą (EPI), piliečiams suteikiama galimybė paremti politikos kryptį ar idėją, dėl kurių, jų nuomone, Komisija turėtų priimti teisės aktus. Viena iš pirmųjų iniciatyvų, kurių dabartinė ombudsmenė Emily O'Reilly ėmėsi po to, kai 2013 m. buvo išrinkta eiti šias pareigas, buvo pradėti strateginį tyrimą dėl tinkamo EPI procedūros veikimo, atsižvelgiant į susirūpinimą dėl to, kad Europos piliečių iniciatyvų organizatoriams kyla pernelyg daug techninių kliūčių, kad jie galėtų sėkmingai įgyvendinti tokią iniciatyvą. Ombudsmenė pateikė keletą pasiūlymų, kaip būtų galima palengvinti parašų rinkimo procesą ir užtikrinti didesnę iniciatyvų atrankos skaidrumą.

2017 m. ombudsmenė taip pat dalyvavo Komisijos konsultacijose dėl galimų EPI reglamento pertvarkymo būdų. Į rugsėjo mėn. paskelbtus Komisijos pasiūlymus įtraukta nemažai ombudsmenės anksčiau pasiūlytų aspektų. Keletas iš jų yra sukurti nemokamą internetinę Europos piliečių iniciatyvų kaupimo sistemą ir supaprastinti duomenų pateikimo reikalavimus, taip pat tobulinti pasirengimo sėkmingos EPI klausymams ir visuomenės dalyvavimo juose procedūras. Ombudsmenė toliau atidžiai stebės šį klausimą, įskaitant tai, ar Komisija tinkamai paaiškina visuomenei, kodėl pasirenka tam tikras Europos piliečių iniciatyvas.

ECI Campaign

.@EUombudsman backs plea for #ECI revision. Thank you, Emily O'Reilly! #ECIreform #deardemocracy @Volksentscheid <http://www.citizens-initiative.eu/european-ombudsman/> ...

Europos ombudsmenė palaiko prašymą peržiūrėti EPI. Ačiū Jums, Emily O'Reilly!

Kitas būdas įtraukti piliečius į ES politikos procesą yra pasitelkti viešas konsultacijas planuojamų priimti teisės aktų klausimais. Komisija, kuri yra atsakinga už ES teisės aktų rengimą, nuolat naudojasi šiomis konsultacijomis. Vis dėlto jos, kaip priemonės, yra naudingos tiek, kiek asmenys ir organizacijos gali dalyvauti šiose konsultacijose. 2016 m. Ispanijos pilietis pateikė skundą ombudsmenei dėl to, kad viešos konsultacijos retai rengiamos visomis 24 oficialiosiomis ES kalbomis. Tuo metu, kai buvo atliekamas tyrimas, Komisija parengė naują patobulintą per viešas konsultacijas vartojamų kalbų politiką.

Naujas priemonės pradėta taikyti 2017 m. balandžio 28 d. Vienas iš jų pavyzdžių – į visas oficialiąsias ES kalbas išverstos viešos konsultacijos dėl Komisijos darbo programos. Įgyvendinant naują politiką taip pat įdiegta procedūra, kuria remiantis nustatoma, į kurias kalbas reikėtų išversti kitas viešas konsultacijas. Ombudsmenė gruodžio mėn. priimtame [sprendime](#) pažymėjo, kad stebės, kaip taikoma naujoji tvarka, ir pasiūlė Komisijai jos specialioje viešoms konsultacijoms skirtoje interneto svetainėje sukurti atskirą skiltį, kurioje būtų aprašyta jos naujoji kalbų politika ir paaiškinama, kodėl tam tikros konsultacijos neišverstos į visas ES kalbas.

3

Ryšiai ir bendradarbiavimas

3.1. Apdovanojimas už gerą administravimą

Kovo mėn. Europos ombudsmenė surengė pirmojo Apdovanojimo už gerą administravimą įteikimo ceremoniją. Šiam apdovanojimui atrinkta **90 projektų** iš pagrindinių ES institucijų, taip pat daugelio agentūrų ir kitų įstaigų. Buvo įteikti **septynių kategorijų** apdovanojimai, o bendras 2017 m. apdovanojimas už gerą administravimą skirtas Komisijos Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato projektui, kuriuo ES institucijos skatinamos bendradarbiauti dalijantis labai svarbia informacija ir patirtimi, siekiant padėti milijonams retosiomis ligomis sergančių europiečių.

Apdovanojimams pelnyti pateikta daug įvairių projektų, susijusių su novatoriškais piliečių įtraukimo į politikos formavimo procesą būdais, lengvai prieinamų duomenų bazių kūrimu, ES politikos ir programų išaiškinimu visuomenei jai suprantama kalba, tiesioginėmis ekspertų susitikimų transliacijomis ir informacinių technologijų naudojimu siekiant didinti visuomenei teikiamų paslaugų veiksmingumą ir atvirumą. ES Tarybos medicinos tarnybai

2017 m. bendro Europos ombudsmeno apdovanojimo už gerą administravimą laimėtojai – Komisijos Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato atstovai – priima apdovanojimą iš Europos ombudsmenės Emily O'Reilly.

taip pat skirtas specialus apdovanojimas už jos darbą, įskaitant pagalbą 2016 m. Briuselio metro įvykdyto teroristinio išpuolio aukoms.

Šis apdovanojimas yra pavienių ir bendrų ES tarnautojų pastangų imtis teigiamų pokyčių pavyzdys. Ombudsmenė pažymėjo, kad jos tarnyba užtikrina ES tarnautojų atskaitomybę, tačiau viena iš jos, kaip prižiūrėtojos, atliekamų funkcijų taip pat yra pripažinti gerai atliktas uždutis. Ji taip pat atkreipė dėmesį į tai, kaip simboliška, kad apdovanojimo įteikimo ceremonija buvo surengta beveik per labai svarbią Romos sutarties pasirašymo sukaktį.

Pirmojo Europos ombudsmeno apdovanojimo už gerą administravimą įteikimo ceremonija.

European Ombudsman

We have received some outstanding projects for the #EOAward & they are worth knowing in detail. Have a look here: <http://europa.eu/!UN47uU>

Europos ombudsmeno apdovanojimui už gerą administravimą pelnyti pateikta keletas puikių projektų. Verta su jais susipažinti išsamiai.

3.2. Ryšiai

Ombudsmeno penkerių metų trukmės strategija „2019 m. link“ siekiama didinti tarnybos daromą poveikį, reikalingumą ir matomumą. Didesnis matomumas padeda užtikrinti, kad visuomenė, įmonės, NVO ir kiti subjektai žinotų, į ką gali kreiptis susidūrę su problemomis ES institucijose.

Veiksmingai įgyvendindama šią strategiją, tarnyba 2017 m. apskritai išnagrinėjo daugiau skundų (2 181, o praėjusiais metais – 1 880), taip pat daugiau ombudsmeno įgaliojimų sričiai priskiriamų gautų skundų (751, o praėjusiais metais – 711). Be to, padaugėjo ir sudėtingesnių bylų, turinčių įtakos vis didesniai platesnio viešojo intereso aspektų ratui.

Be konkrečios suinteresuotųjų subjektų, pavyzdžiui, verslo asociacijų ir pilietinės visuomenės organizacijų, informavimo veiklos, tarnyba taip pat stengiasi gerinti ombudsmeno įvaizdį įprastoje ir socialinėje žiniasklaidoje, šiomis platformomis naudodamasi informacijai apie konkrečius tyrimus teikti, taip pat siekdama atkreipti dėmesį į kitą ombudsmeno vykdomą veiklą.

2016–2017 m. tarnybos socialinio tinklo „Twitter“ paskyros @EUombudsman sekėjų skaičius padidėjo 16 proc. – dabar šią paskyrą seka daugiau kaip 19 000 asmenų, o viena iš populiariausių tinklo „Twitter“ žinučių buvo ta, kuria palankiai įvertinamas Komisijos įsipareigojimas užtikrinti išskirtinį ir precedento neturintį „Brexit‘o“ skaidrumą. Kitos populiarios tinklo „Twitter“ žinutės buvo susijusios su Apdovanojimo už gerą administravimą įteikimo ceremonija ir ombudsmenės tyrimu, kuriuo ECB prašoma paaiškinti dalyvavimo Didžiojo trisdešimtuko veikloje aplinkybes. Tarnyba, siekdama pristatyti ombudsmeno darbą naujai auditorijai, taip pat ėmė aktyviau dalyvauti socialinėje žiniasklaidoje – įsitraukė į socialinius tinklus „Medium“ ir „Instagram“.

Tarnyba taip pat tęsė savo interneto svetainės atnaujinimo darbus, siekdama padaryti ją patogesnę naudotojams. Naujoji interneto svetainė pradės veikti 2018 m.

Gundi Gadesmann

.@EUombudsman O'Reilly discusses #Council & #lobbying transparency and #ParadisePapers with Nordic journalists

Europos ombudsmenė Emily O'Reilly su Šiaurės šalių žurnalistais aptaria ES Tarybos ir lobizmo veiklos skaidrumą ir vadinamuosius Rojaus dokumentus (angl. *Paradise Papers*).

3.3. Santykiai su ES institucijomis

Europos ombudsmenė susitinka su Europos Parlamento Pirmininku Antonio Tajani.

3.3.1. Europos Parlamentas

Europos ombudsmeniui labai svarbu palaikyti tvirtus ir ilgalaikius santykius su Europos Parlamentu. Europos Parlamentas yra visų europiečių balsas ir renka ombudsmeną, o šis padeda Europos Sąjungos piliečiams ir gyventojams spręsti su ES administravimu susijusias problemas. Šiais metais ombudsmenė sakė kalbas Parlamento plenarinėje sesijoje ir kelių Parlamento komitetų posėdžiuose, o jos darbuotojai dažnai atstovavo ombudsmeno institucijai Parlamento posėdžiuose, klausymuose ir renginiuose. 2017 m. pradžioje ombudsmenė sėkmingai surengė pirmąjį susitikimą su išrinktu naujuoju Parlamento Pirmininku Antonio Tajani, taip pat susitiko su daug įvairių Europos Parlamento komitetų narių, atstovaujančių įvairioms politinėms jėgoms.

Europos Parlamento Peticijų komiteto pirmininkė Cecilia Wikström per 2017 m. Europos ombudsmenų tinklo metinę konferenciją.

3.3.2. Peticijų komitetas

Peticijų komitetas užtikrina tvirtus ombudsmeno ir Europos Parlamento atskaitomybės ir tarpusavio paramos ryšius. Glaudus šių dviejų institucijų tarpusavio bendradarbiavimas yra labai svarbus siekiant veiksmingai padėti visuomenės nariams, kurie vienai iš šių dviejų institucijų pateikia savo susirūpinimą keliančius klausimus. Ombudsmenė savo santykius su Peticijų komitetu laiko itin svarbiais ir labai vertina šį produktyvų bendradarbiavimą. Nuolatinė Peticijų komiteto pirmininkės Cecilios Wikström ir visų jo narių teikiama parama yra paskata ombudsmenei toliau padėti ES institucijoms nustatyti aukščiausius gero administravimo standartus.

3.3.3. Europos Komisija

Europos Komisija yra ne tik vykdomoji, bet ir didžiausia ES institucija. Jos veikla turi tiesioginį ir netiesioginį poveikį milijonų žmonių gyvenimui visoje Europoje. Todėl nenuostabu, kad didelė dalis ombudsmeniui teikiamų skundų susijusi su Komisijos darbu. 2017 m. ombudsmenė džiaugėsi, galėdama paskatinti ir dar kartą palankiai įvertinti keletą priemonių, kurių Pirmininko J.-C. Junckerio vadovaujama Komisija ėmėsi siekdama patobulinti savo jau ir taip aukštus viešojo administravimo standartus. Vis dėlto dar lieka išspręsti daug uždavinių. Atviri ir sąžiningi šių dviejų institucijų darbo santykiai padeda didinti ombudsmeno skundų nagrinėjimo procedūros efektyvumą ir veiksmingumą.

Europos ombudsmenė su pirmuoju Europos Komisijos pirmininko pavaduotoju, atsakingu už geresnį reglamentavimą, institucijų ryšius, teisinės valstybės principus ir Pagrindinių teisių chartiją, Fransu Timmermansu.

3.3.4. Kitos institucijos, agentūros ir organizacijos

Ombudsmenė, žinoma, ir toliau palaiko artimus santykius su visomis kitomis ES institucijomis, agentūromis ir organizacijomis. 2017 m. ombudsmenė palaikė glaudžius ryšius su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu (EDAPP), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu (EESRK), Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (angl. FRA), Europos Centrinio Banku (ECB), Europos investicijų banku (EIB), Audito Rūmais (angl. ECA) ir kitomis institucijomis. Artimi santykiai su visomis ES institucijomis, įstaigomis ir agentūromis yra svarbi ombudsmeno strategijos „2019 m. link“ dalis, siekiant kurti atviresnę ir labiau į paslaugas orientuotą, visiems Europoje gyvenantiems asmenims naudingą ES administravimo sistemą.

EESC

.@EUombudsman in reply to Members: we have so much in common when it comes to fight for #transparency, we should cooperate more! #EESCplenary

Europos ombudsmenės atsakymas EESRK nariams per plenarinę Komiteto sesiją: kalbant apie kovą už skaidrumą, mus sieja labai daug bendrų dalykų, todėl turėtume bendradarbiauti.

3.3.5. Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencija

Ombudsmenas, kaip ES sistemos narys, užtikrina, kad ES administravimo institucijos įgyvendintų [Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją](#) (angl. CRPD), taip pat skatina ir stebi šį procesą.

2017 m. ombudsmenė tęsė strateginį tyrimą, kuriuo siekiama išsiaiškinti, ar taikant [Komisijos bendrąją sveikatos draudimo sistemą](#) (angl. JSIS) su neįgaliaisiais elgiamasi paisant Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatų. Ombudsmenės tyrimo grupė, siekdama gauti papildomos informacijos, [susitiko](#) su Komisija, o lapkričio mėn. ombudsmenė pradėjo [tikslines konsultacijas](#) su neįgalių ES darbuotojų ir ES darbuotojų, kurių šeimos nariai turi negalią, asociacijomis ir Europos neįgaliųjų forumu (angl. EDF).

European Blind Union

[.@EUombudsman](#) opens strategic inquiry into accessibility of [@EU_Commission](#) websites & online tools [#a11y](#) [#CRPD](#)

Europos ombudsmenė pradeda strateginį tyrimą dėl Europos Komisijos interneto svetainių ir internetinių priemonių prieinamumo.

Liepos mėn. ombudsmenė pradėjo strateginį tyrimą dėl Komisijos administruojamų interneto svetainių ir internetinių priemonių [prieinamumo](#). Ombudsmenė iškėlė tokius klausimus kaip prieinamumo vertinimas, formatų suprantamumas ir Komisijos darbuotojų mokymas. Spalio mėn. Komisija įsipareigojo gerinti savo interneto svetainių prieinamumą. Ji pažymėjo, kad, pavyzdžiui, galėtų pradėti įgyvendinti [tarpinstitucinio portalo](#) bandomąjį projektą, kad tam tikri bendros informacijos apie ES puslapiai būtų teikiami lengvai suprantamu formatu. Komisija taip pat pažymėjo, kad apsvarstys galimybę savo žiniatinklio ir interneto turinio kūrėjams ir svetainių administratoriams rengti privalomus prieinamumo kursus.

2017 m. ombudsmenė toliau stengėsi didinti savo tarnybos interneto svetainės prieinamumą ir užtikrinti, kad ji būtų patogesnė naudotis. Išorės rangovas įvertino ombudsmeno interneto svetainę ir patvirtino, kad ji atitinka žiniatinklio turinio prieinamumo gairėse (WCAG 2.0) nustatytą AA atitikties lygį (aukščiausias galimas atitikties lygis yra AAA). Ombudsmenė šį atitikties vertinimą ketina atlikti kas dvejus metus.

Liepos mėn. ombudsmenė savo interneto svetainėje paskelbė [prieinamumo pareiškimą](#). Jame nurodoma, kurios interneto svetainės dalys neprieinamos, o naudotojams suteikiama galimybė paprašyti prieinamo formato ir pateikiama nuoroda į grįžtamosios informacijos priemonę, skirtą pranešimams apie problemas teikti. Ombudsmeno interneto svetainės atnaujinimas yra puiki galimybė pasistengti atitikti kuo daugiau AAA atitikties lygio reikalavimų.

Vienas iš ombudsmenės gautų skundų buvo susijęs su tuo, kad įspėjamojoje nuotraukoje, naudojamoje ant tabako gaminių, [niekinami neįgalieji](#), nes joje šalia teksto „rūkymas sukelia insultą ir negalią“ vaizduojamas asmuo neįgaliojo vežimėlyje. Ombudsmenė pažymėjo, kad ateityje, renkantis atvaizdus ir prieš juos viešai paskelbiant, būtų naudinga pasikonsultuoti su atitinkamomis pilietinės visuomenės grupėmis.

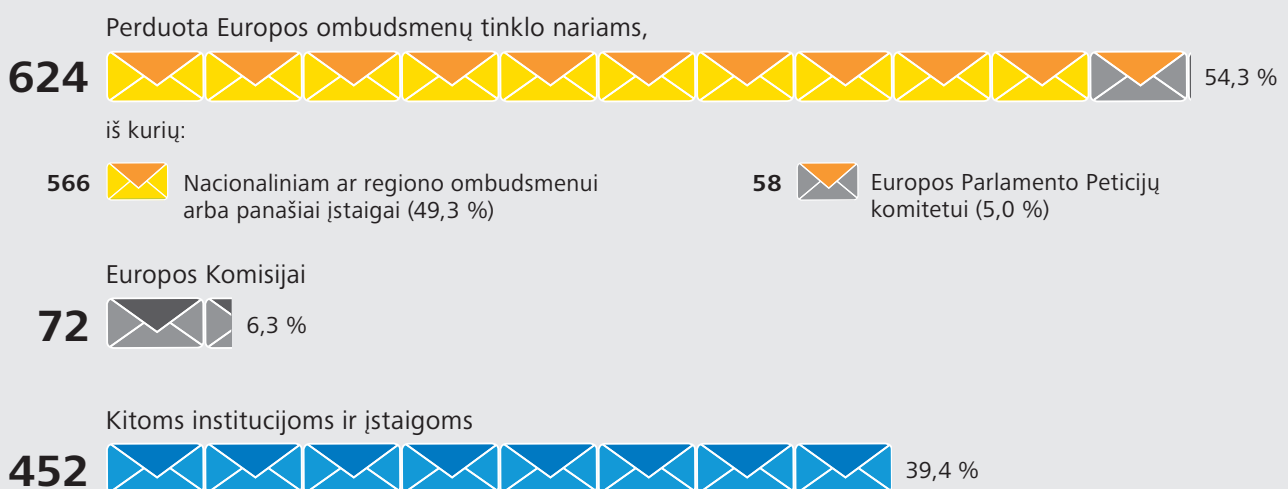
Ombudsmeno tarnyba toliau stengėsi didinti informuotumą apie Neįgaliųjų teisių konvenciją. Kovo mėn. ombudsmeno tarnybos, Parlamento ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (angl. FRA) atstovai kartu dalyvavo viešame internetiniame seminare. Šį internetinį seminarą organizavo Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra (CEPOL). Jo metu buvo išaiškinta Neįgaliųjų teisių konvencijos reikšmė ES administravimo sistemai ir pristatytos praktinės jos įgyvendinimo priemonės. Gruodžio mėn. ombudsmenė [dalyvavo](#) 4-ajame Europos neįgaliųjų parlamento posėdyje.

Europos ombudsmenė sako kalbą 4-ajame Europos neįgaliųjų parlamento posėdyje.

3.4. Europos ombudsmenų tinklas

Skundai, kuriuos 2017 m. Europos ombudsmenė perdavė nagrinėti kitoms institucijoms ir įstaigoms (iš viso – 1 148); skundų pateikėjams patarta kreiptis į kitas institucijas ir įstaigas

Pastaba. Kai kuriais atvejais ombudsmenė skundo pateikėjui pateikė kelių rūšių patarimų, todėl pirmiau nurodytų procentinių dalių suma viršija 100 proc.

Europos ombudsmenų tinklą (EOT) sudaro 96 tarnybos, veikiančios 36-iose Europos šalyse, ir Europos Parlamento Peticijų komitetas. 2017 m. šio tinklo nariams buvo įvairių įvykių gausūs metai.

Svarbiausias šio tinklo 2017 m. renginys buvo antroji metinė konferencija, kurią Europos ombudsmenė surengė birželio mėn. Briuselyje. Šioje konferencijoje dalyvavo ne vien tik viso tinklo nariai, bet ir kiti subjektai, daugiausia – Briuselyje įsisteigusių susivienijimų atstovai ir žurnalistai. Iš viso šiame renginyje dalyvavo apie 240 žmonių.

Reikėtų pažymėti, kad ši konferencija vyko vienu iš svarbiausių Europos Sąjungos istorijos etapų: praėjusiais metais konferencija buvo surengta prieš pat Jungtinės Karalystės referendumą dėl narystės ES, o šiais metais ji

sutapo su derybų dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES pradžia. Vienas iš darbotvarkės klausimų buvo tai, kaip, Jungtinei Karalystei išstojant iš ES, ES piliečiams užtikrinti kuo didesnę skaidrumą ir tikrumą. Netikrumas dėl teisių, kuriomis asmenys naudosis Jungtinei Karalystei išstojus iš ES, ir teisė laisvai judėti yra vieni iš svarbiausių piliečiams, kuriems „Brexit’as“ daro tiesioginį poveikį, susirūpinimą keliančių klausimų. Tai – ES gyvenantys Jungtinės Karalystės piliečiai ir Jungtinėje Karalystėje gyvenantys ES piliečiai.

Šiose konferencijose taip pat buvo nagrinėjami įtraukios visuomenės formavimo būdai, kad būtų galima kovoti su populizmu ir palengvinti integraciją. Daug žmonių mano, kad 2016-ieji buvo populistų metai, tačiau iš diskusijų, vykusių per šią konferenciją, matyti, kad ombudsmenai ir toliau labai stengiasi didinti pasitikėjimą demokratinėmis

Europos ombudsmenų tinklo 2017 m. konferencijos pirmosios sesijos dalyviai (iš kairės į dešinę): iniciatyvos „Atvirų vyriausybės partnerystė“ generalinis direktorius Sanjay’us Pradhanas, Mecheleno (Belgija) meras Bartas Somersas, Prancūzijos teisių gynėjas Jacques’as Toubonas, Vokietijos Federacinės Respublikos Peticijų komiteto pirmininko pavaduotojas Gero Storjohannas ir Europos ombudsmenė Emily O’Reilly.

institucijomis ir kovoti su populistinėmis kalbomis. Be kitos veiklos, jie taip pat stebi, ar priverstinai grąžinant prieglobsčio prašytojus laikomasi su žmogaus teisėmis susijusių įsipareigojimų, teikia patarimus prašymų dėl šeimos susijungimo teikėjams, padeda prieglobsčio prašytojams susirasti galimybių mokytis kalbų ir galiausiai darbą.

Vienas iš šios konferencijos darbotvarkės klausimų taip pat buvo ombudsmeno institucijų vaidmuo, atliekamas stiprinant atvirą valdymą – skaidrumo, atskaitomybės ir dalyvavimo principais grindžiamą valdymo kultūrą. Atsižvelgiant į tai, konferencijoje buvo pateikti preliminarūs bendros Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) ir Europos ombudsmenės apklausos rezultatai. Atliekant šią apklausą dėl ombudsmenų vaidmens atviro valdymo sistemoje dalyvavo 86 nacionalinės ir regioninės ombudsmeno tarnybos iš 59 viso pasaulio šalių ir teritorijų.

Shada Islam

Absolutely convinced of role of #EU ombudsmen in ensuring citizens’ rights & transparent government #ENO2017.

Esu visiškai įsitikinusi, kad, užtikrinant piliečių teises ir skaidrą valdymą, ES ombudsmenas atlieka tinkamą vaidmenį.

Atlikus šią apklausą nustatyta, kad atviro valdymo principai gerai įtvirtinti ombudsmeno institucijų praktikoje, tačiau tik keletas ombudsmenų pripažįsta savo indėlį. Išsamūs šios apklausos rezultatai bus paskelbti 2018 m. rugsėjo mėn., o metinio EOT leidinio *Network in Focus* 2017 m. numeryje pateikiami preliminarūs šios apklausos rezultatai ir pristatomos kitos pagrindinės Briuselio konferencijoje aptartos temos.

Rugsėjo mėn. ombudsmenė ir Komisija kartu surengė praktinį seminarą, kuriuo buvo siekiama skatinti Komisijos ir nacionalinių ir regionų ombudsmenų bendradarbiavimą ir užtikrinti didesnę ES piliečių teisių apsaugą pagal ES teisės aktus. Keletas iš šiame seminare pateiktų praktinių pasiūlymų buvo parengti interaktyvų kiekvieno nacionalinio arba regiono ombudsmeno įgaliojimų vadovą ir stiprinti bendradarbiavimą ES teisės aiškinimo ir įgyvendinimo klausimais.

EOT ir toliau daug dėmesio skyrė lygiagrečiai atliekamiems suinteresuotų ombudsmeno tarnybų tyrimams ir iniciatyvoms bendrų interesų srityse. 2017 m. liepos mėn. Europos ombudsmenė pradėjo

tyrimą dėl to, kaip Komisija nagrinėja skundą dėl Nyderlandų valdžios institucijų padaryto pažeidimo, kai jos atsisakė išduoti vizą skundo pateikėjo sutuoktinei, kuri yra trečiosios šalies pilietė. Europos ombudsmenė pagalbos kreipėsi į Nyderlandų nacionalinį ombudsmeną, kuris nerado įrodymų, kad Nyderlandų imigracijos tarnybos būtų netinkamai taikiusios atitinkamas ES taisykles.

2017 m. Europos ombudsmenė išnagrinėjo šešias naujas šio tinklo narių pateiktas užklausas. Viena iš jų Suomijos ombudsmenas siekė išsiaiškinti, ar ES taisyklės, kuriomis reglamentuojamos geležinkelių keleivių teisės, atitinka Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (angl. UNCRPD) nuostatas. Komisija atsakė, kad iš tikrųjų taip ir yra, ir pažymėjo, kad ji, siekdama peržiūrėti Geležinkelių keleivių teisių reglamentą ir neįgaliesiems ar riboto judumo asmenims, ES keliaujantiems geležinkeliu, suteikti daugiau teisių, vertina šio reglamento poveikį.

Kitas klausimas, kurį iškėlė Bulgarijos ombudsmenas, buvo susijęs su diskriminacija, atsirandančia Vidurio ir Rytų Europos valstybėse narėse parduodant žemesnės kokybės produktus. Komisija atsakė, kad išnagrinės

Europos ombudsmenų tinklo 2017 m. konferencijos pirmoji plenarinė sesija.

duomenis, kuriuos pateikti ji paprašė už vartotojų apsaugą atsakingų nacionalinės valdžios institucijų. Ombudsmenė paprašė Komisijos 2018 m. pradžioje jai pranešti apie šiuo klausimu padarytą pažangą.

Rugsėjo mėn. lankydamosi Danijoje, ombudsmenė susitiko su Danijos ombudsmenu, taip pat su Danijos politikais. Viešuose renginiuose ji taip pat kalbėjo su žurnalistais, mokslininkais ir kitais suinteresuotaisiais asmenimis apie savo darbą ES skaidrumo ir atskaitomybės srityje.

Metų pradžioje ombudsmenė buvo nuvykusi į Berlyną, kur dalyvavo Vokietijos Bundestago Peticijų komiteto posėdyje. Ji susitiko su aukšto rango valdžios pareigūnais, įskaitant Kanceliarijos viršininką Peterį Altmaierį, ir aptarė su ES administravimu susijusius klausimus. Ombudsmenei buvo įteiktas organizacijos „Schwarzkopf Stiftung“ 2017 m. „Schwarzkopf Europe“ apdovanojimas, kurį anksčiau yra pelnę Europos Komisijos Pirmininkas Jeanas-Claude'as Junckeris ir buvęs Europos Parlamento Pirmininkas Martinas Schulzas.

Europos ombudsmenė, jai įteikus 2017 m. „Schwarzkopf Europe“ apdovanojimą. Nuotraukoje kartu su André Schmitz-Schwarzkopfu (dešinėje) ir Airijos ambasadoriumi Berlyne Michaelu Collinsu (kairėje).

Gundi Gadesmann

Application of EU law, complaint handling - @EU_Commission and @EUombudsman seminar with representatives from national ombudsmen offices BXL

Europos Komisijos ir Europos ombudsmenės surengtas seminaras ES teisės taikymo ir skundų nagrinėjimo klausimais, kuriame dalyvavo nacionalinių ombudsmeno tarnybų atstovai.

EU-Parlamentet i DK

„Great appetite for good quality journalism in era of fake news“. @EUombudsman O'Reilly talking to DK journos in Aarhus #kveu #eudk

„Šiuo melagingų naujienų laikotarpiu labai reikia geros kokybės žurnalistikos“, – teigia Europos ombudsmenė Emily O'Reilly, kreipdamasi į Danijos žurnalistus Orhuse, Danijoje.

Skundų nagrinėjimas. Kaip galime padėti?

Europos ombudsmeno paskirtis – padėti asmenims, mokslininkams, įmonėms ir kitoms organizacijoms spręsti su ES administravimu susijusias problemas. Jie turėtų galėti kuo paprasčiau kreiptis į ombudsmeną, o jo tarnyba siekia kuo lanksčiau padėti tiems, kuriems ta pagalba reikalinga.

Patvirtinus naująsias ombudsmeno **igyvendinimo nuostatas**, skundų nagrinėjimo procedūra tapo veiksmingesnė ir efektyvesnė. Šis į rezultatus orientuotas metodas padėjo dar labiau patobulinti ombudsmeno visuomenei teikiamas paslaugas ir suteikė galimybę institucijai 2017 m. tapti dar paveikesnei.

Ombudsmeno bylų nagrinėjimo grupė sprendžia daug įvairių klausimų ir visomis 24 oficialiosiomis ES kalbomis teikia pagalbą į ombudsmeną besikreipiantiems subjektams. Visi ombudsmeniui skundus teikiantys subjektai turėtų gauti gavimo patvirtinimą per dvi darbo dienas.

Jei dėl skundo pradedamas tyrimas, jo trukmė priklauso nuo įvairių dalykų, įskaitant bylos sudėtingumą. Atsižvelgdama į tai, kad nagrinėjant skundus dėl galimybės susipažinti su kitų ES institucijų turimais dokumentais laiko veiksnys dažnai būna labai svarbus, 2017 m. ombudsmenė nustatė naują pagreitintą tokių bylų nagrinėjimo procedūrą (žr. pirmiau).

Europos ombudsmenas ir jūs Veiklos principai

LT

KAS gali kreiptis į Europos ombudsmeną?

Piliečiai, NVO, asociacijos, įmonės, universitetai, žurnalistai...

- Su skundais dėl ES institucijos, tarnybos ar agentūros darbo
- Kurie jau bandė išspręsti problemą kreipdamiesi į ES instituciją, kurios darbas netenkina
- Kai nustačius problemą praėjo ne daugiau kaip dveji metai
- Kai dėl to nevyksta kitų teisinių procedūrų

Europos ombudsmenas gali padėti DĖL

- Nesąžiningo ES institucijų elgesio
- Problemų dėl ES viešųjų pirkimų ir sutarčių
- Vėluojančių ES fondų išmokų
- Atsisakymo leisti susipažinti su dokumentais
- Vėlavimo sprendžiant klausimus su ES institucijomis
- Neatskleistos ar neskaidrios lobistinės veiklos

KAŲ gali Europos ombudsmenas?

- Imtis tolesnių veiksmų dėl jūsų skundo prieš ES instituciją
- Padėti rasti teisingą jūsų problemos sprendimą
- Teikti rekomendacijas ES institucijoms
- Tikrinti ES dokumentus

KAIP susisiekti su Europos ombudsmenu?

- Į Europos ombudsmeną galite kreiptis viena iš 24 oficialių ES kalbų
- Užpildykite paprastą internetinę skundo formą www.ombudsman.europa.eu

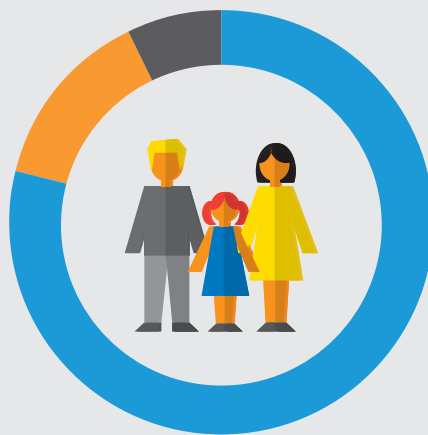
4.1. Skundų rūšys ir pateikėjai

4.1.1. Skundų ir strateginių tyrimų apžvalga

Konsultacijos, skundai ir tyrimai 2017 m.

15 837

2017 m. Europos ombudsmenės pagalba pasinaudoję asmenys

12 521

Naudojantis interaktyviuoju vadovu ombudsmeno interneto svetainėje suteiktos konsultacijos

2 181

2017 m. išnagrinėti skundai

1 135

Ombudsmenės atsakymai į prašymus suteikti informaciją

447

2017 m. Europos ombudsmenės pradėti tyrimai

433

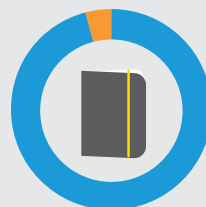
Remiantis skundais pradėti tyrimai

14

Savo iniciatyva pradėti tyrimai

363

2017 m. Europos ombudsmenės užbaigti tyrimai

348

Užbaigti remiantis skundais pradėti tyrimai

15

Užbaigti savo iniciatyva pradėti tyrimai

Nors didžiąją dalį tarnybos darbo sudaro skundais grindžiamų bylų nagrinėjimas, ombudsmenė taip pat atlieka platesnio masto strateginius tyrimus ir imasi atitinkamų iniciatyvų, jeigu, jos nuomone, yra pagrindo tai daryti. Nagrinėti tokias bylas ombudsmenė pradeda

savo iniciatyva, kai nustato sisteminę problemą, kurią reikėtų išnagrinėti atsižvelgiant į viešąjį interesą, arba kai gauna vieną ar kelis skundus dėl sisteminės svarbos klausimo.

2017 m. strateginė veikla

2017 m. pradėti strateginiai tyrimai

Pavyzdžiui, dėl Tarybos veiklos skaidrumo, „sukamųjų durų“ reiškinio kalbant apie buvusius Europos Komisijos narius, Komisijos interneto svetainių prieinamumo neįgaliesiems, išankstinio pateikimo veiklos, susijusios su Europos vaistų agentūros atliekamais vaistų vertinimais.

2017 m. pradėtos strateginės iniciatyvos

(prašymai paaiškinti, neoficialūs tyrimai)

Pavyzdžiui, dėl lobizmo Europos Vadovų Taryboje skaidrumo, Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES skaidrumo, Europos piliečių iniciatyvos tobulinimo, viešos informacijos apie ES ir Turkijos pareiškimą, „sukamųjų durų“ reiškinio taisyklių įvairiose ES institucijose ir įstaigose, panašios EOT iniciatyvos dėl ozono taisyklių.

4

4

8

6

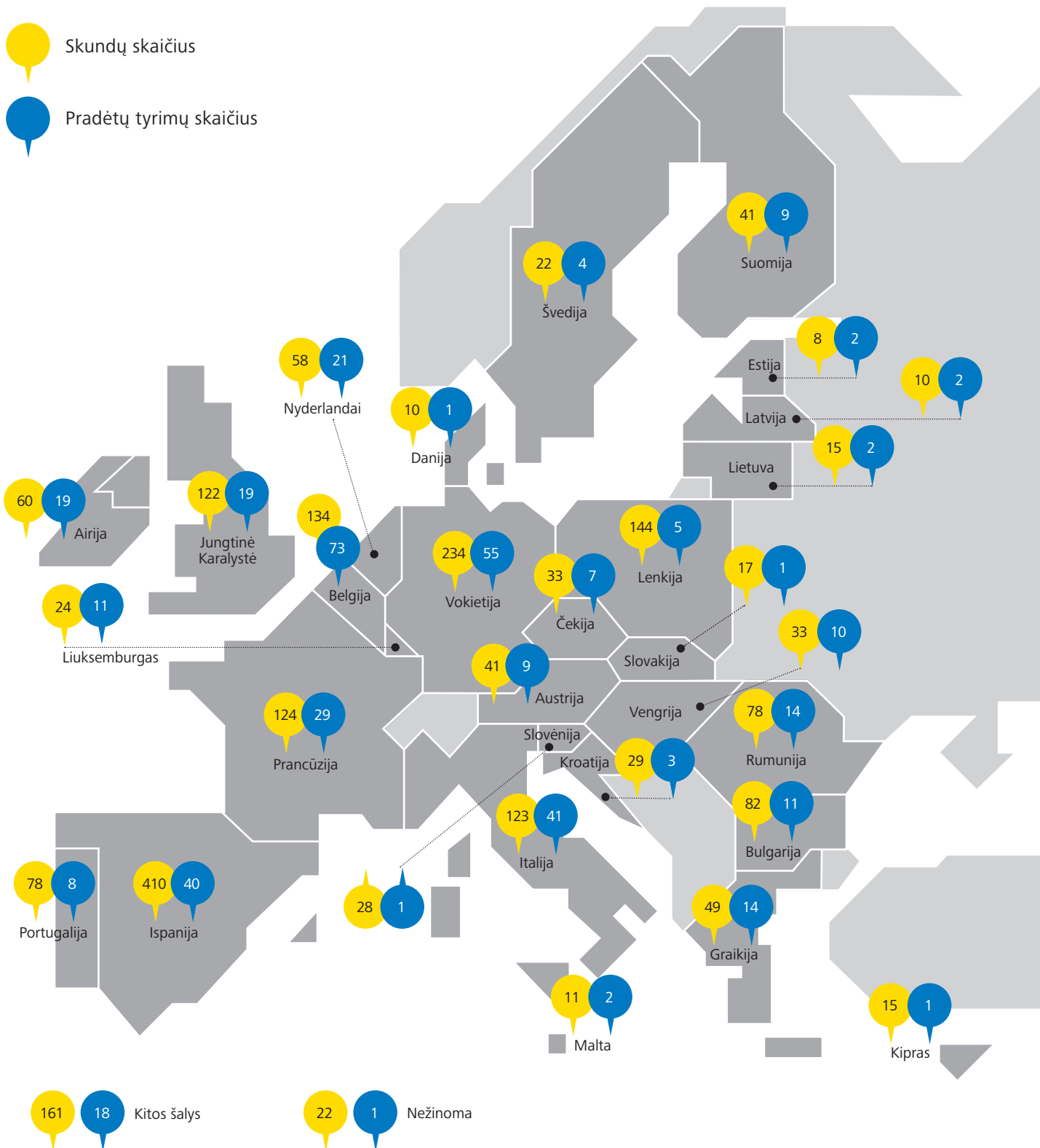
2017 m. užbaigti strateginiai tyrimai

Pavyzdžiui, dėl ekspertų grupių skaidrumo, Komisijos pagal procedūrą „EU Pilot“ nagrinėjamų skundų dėl pažeidimų, vėlavimo atlikti cheminių medžiagų tyrimus, Komisijos specialiųjų patarėjų interesų konfliktų prevencijos.

2017 m. užbaigti strateginiai tyrimai

Pavyzdžiui, dėl Komisijos interneto svetainių prieinamumo neįgaliesiems, EIB veiklos skaidrumo, Europos fiskalinės valdybos veiklos skaidrumo, interesų konfliktų prevencijos Europos investicijų banke, buvusio Komisijos Pirmininko J. M. Barroso ir „sukamųjų durų“ reiškinio, viešos informacijos apie ES ir Turkijos pareiškimą.

2017 m. Europos ombudsmenės užregistruotų skundų ir pradėtų tyrimų geografinė kilmė

4.1.2. Ombudsmenės įgaliojimų sričiai nepriskiriami skundai

Europos ombudsmenė gauna daug skundų dėl klausimų, kurie nepriskiriami jos įgaliojimų sričiai, daugiausia todėl, kad jie nesusiję su ES institucijos ar įstaigos veikla. Ombudsmenės įgaliojimų sričiai taip pat nepriskiriami skundai dėl ES institucijų, kai jie susiję tik su politiniais klausimais, teisėkūra arba Teisingumo Teismo praktika.

2017 m. ombudsmenei buvo pateikta daugiau kaip 1 300 šios institucijos įgaliojimų sričiai nepriskiriamų skundų, daugiausia iš Ispanijos, Lenkijos ir Vokietijos.

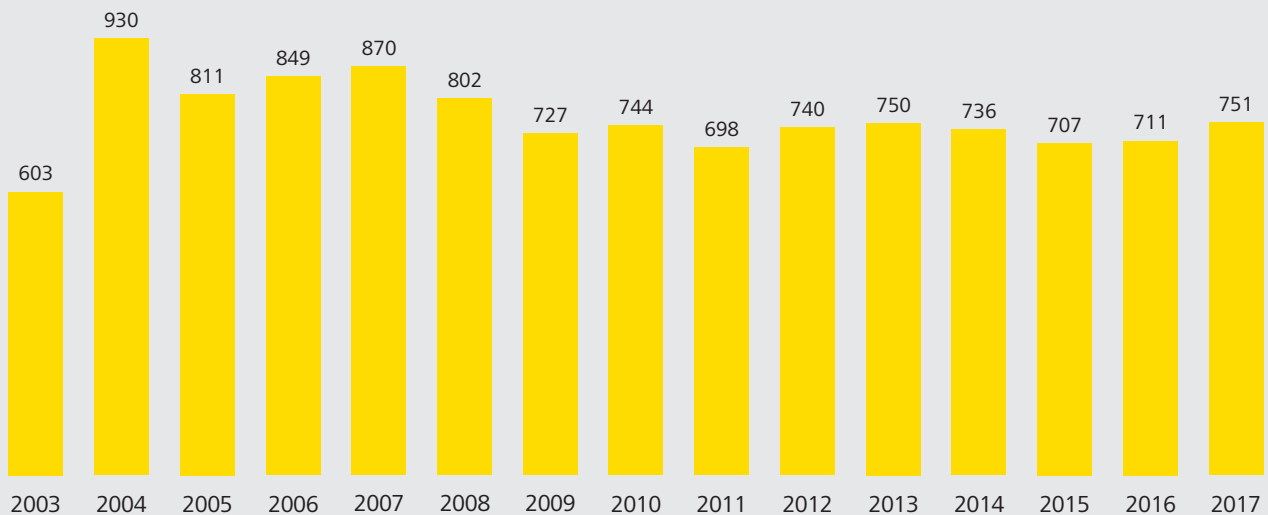
Tokie skundai daugiausia teikiami dėl nacionalinių viešųjų įstaigų, nacionalinių arba tarptautinių teismų ir privačių subjektų. Kartais skundai grindžiami klaidinga samprata, kad ombudsmenas yra už nacionalinį ombudsmeną viršesnė apeliacinė įstaiga. Šie skundai apima daug įvairių sričių. Dažniausiai pasikartojančios temos – vartotojų apsauga, apmokestinimas, socialinė apsauga ir sveikatos priežiūra, o pastaraisiais metais – su bankais susiję klausimai.

Atsakymai pagalbos ieškantiems asmenims pateikiami jų gimtąja kalba. Juose paaiškinami ombudsmeno įgaliojimai ir, jei įmanoma, pateikiami patarimai arba šie asmenys nukreipiami į kitas jiems galinčias padėti įstaigas.

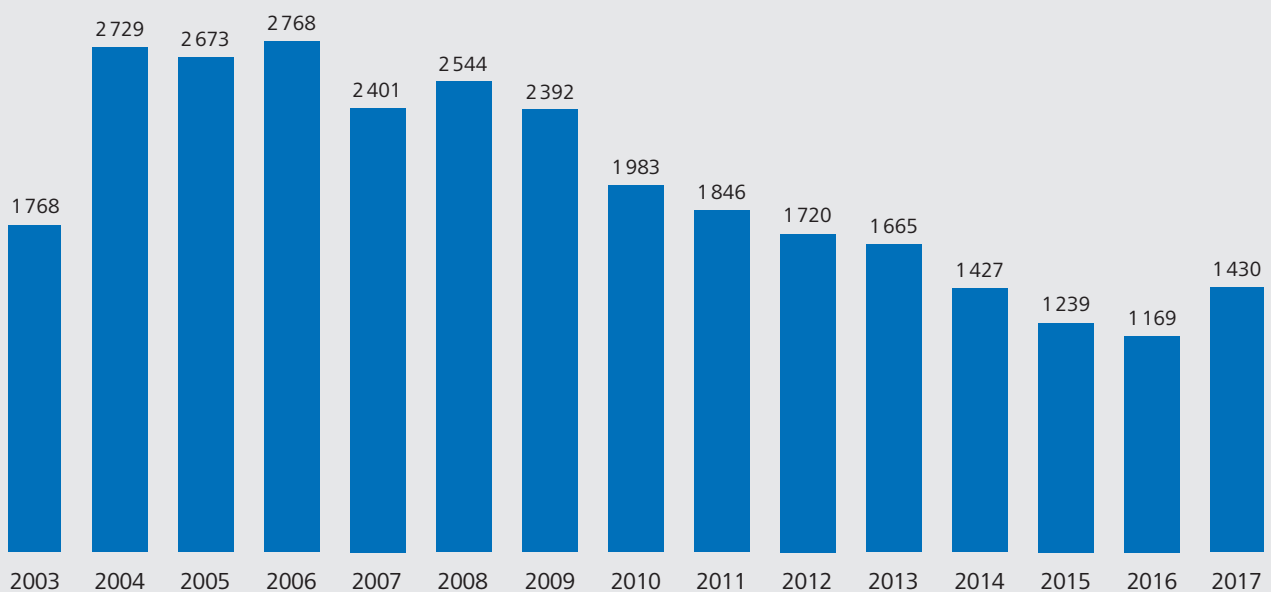
Nagrinėdama skundus, kuriuose išreiškiamas nepasitenkinimas ES teisės aktais, ombudsmenė paprastai rekomenduoja skundo pateikėjui kreiptis į Europos Parlamento Peticijų komitetą. Dėl klausimų, susijusių su ES teisės aktų įgyvendinimu, skundų pateikėjams rekomenduojama kreiptis į Europos Komisiją arba ES tinklus, pavyzdžiui, Vidaus rinkos problemų sprendimo tinklą (SOLVIT) arba „Jūsų Europos patarėją“. Skundų pateikėjams taip pat gali būti nurodoma kreiptis į nacionalinius ombudsmenus.

2017 m. daug panašių skundų buvo pateikta dėl dviejų ombudsmeno įgaliojimų sričiai nepriskiriamų klausimų (daugiau kaip po dešimt skundų tuo pačiu klausimu). Šie klausimai – tai lenko Europos Parlamento nario Europos Parlamente padaryti pareiškimai dėl moterų ir įvykiai Katalonijoje.

Europos ombudsmeno įgaliojimų sričiai priklausančių skundų skaičius 2003–2017 m.

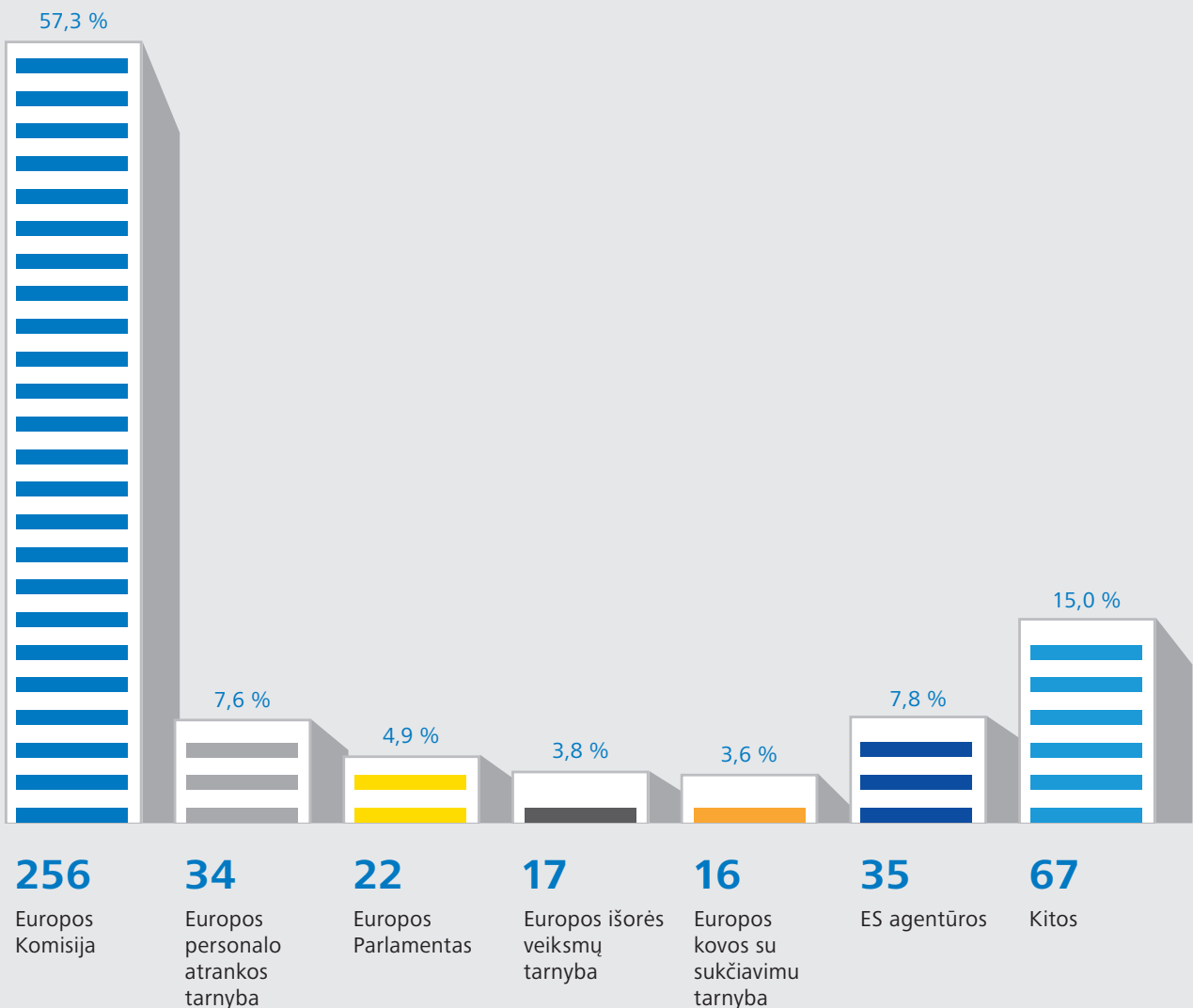

Europos ombudsmeno įgaliojimų sričiai nepriklausančių skundų skaičius 2003–2017 m.

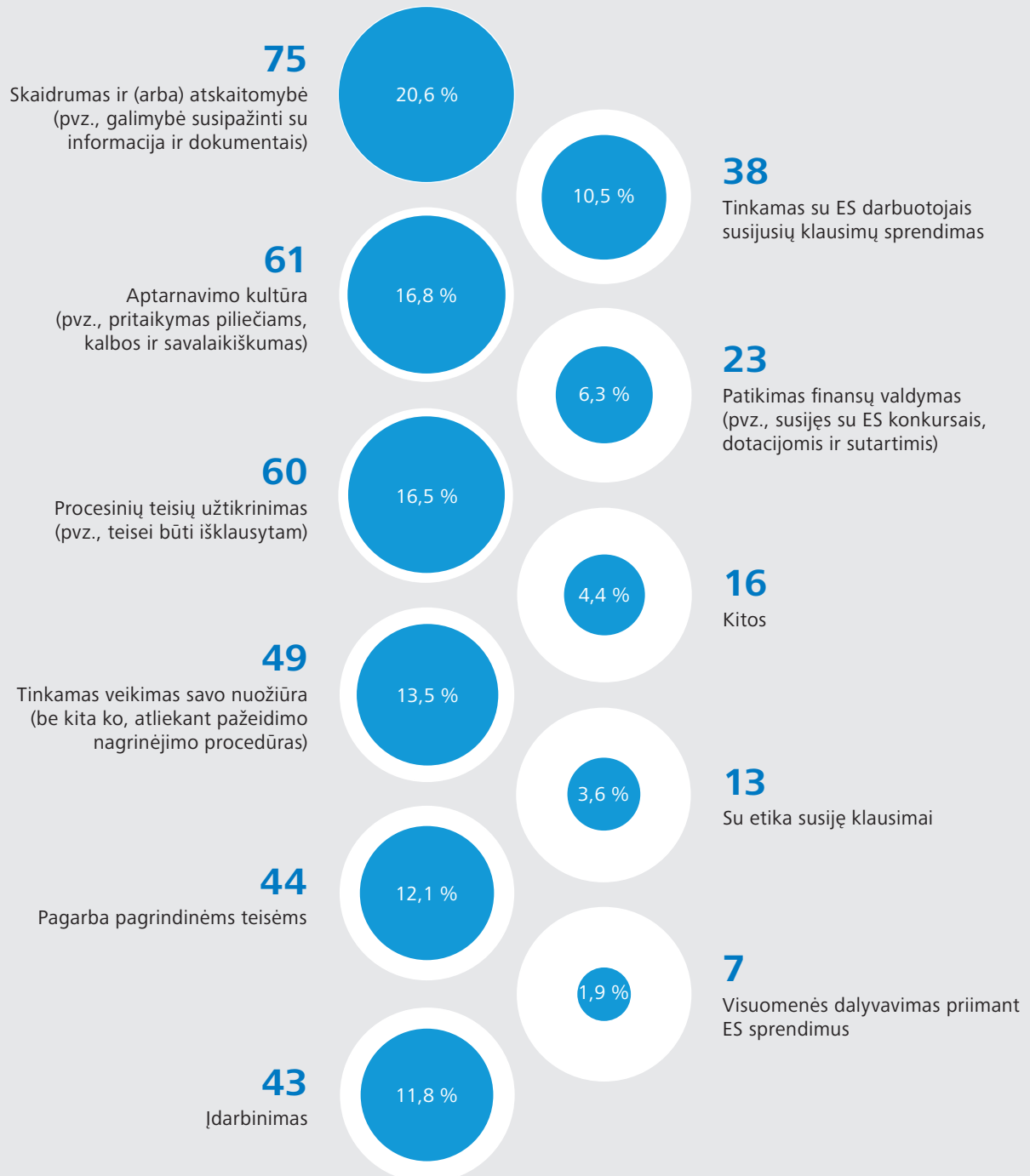
4.2. Dėl kurių institucijų skųstasi?

2017 m. Europos ombudsmenės atlikti tyrimai buvo susiję su šiomis institucijomis:

4.3. Dėl ko skųstasi?

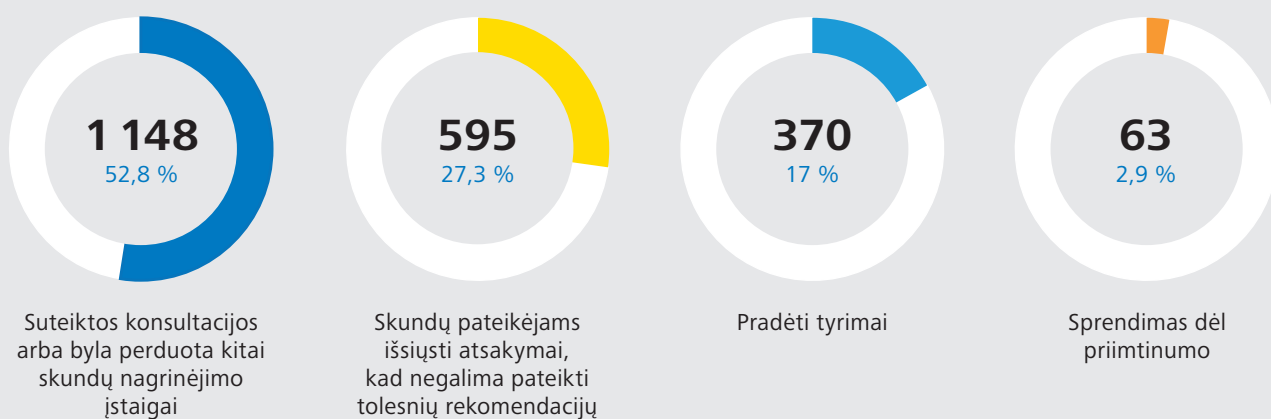
2017 m. Europos ombudsmenės baigtų tyrimų temos

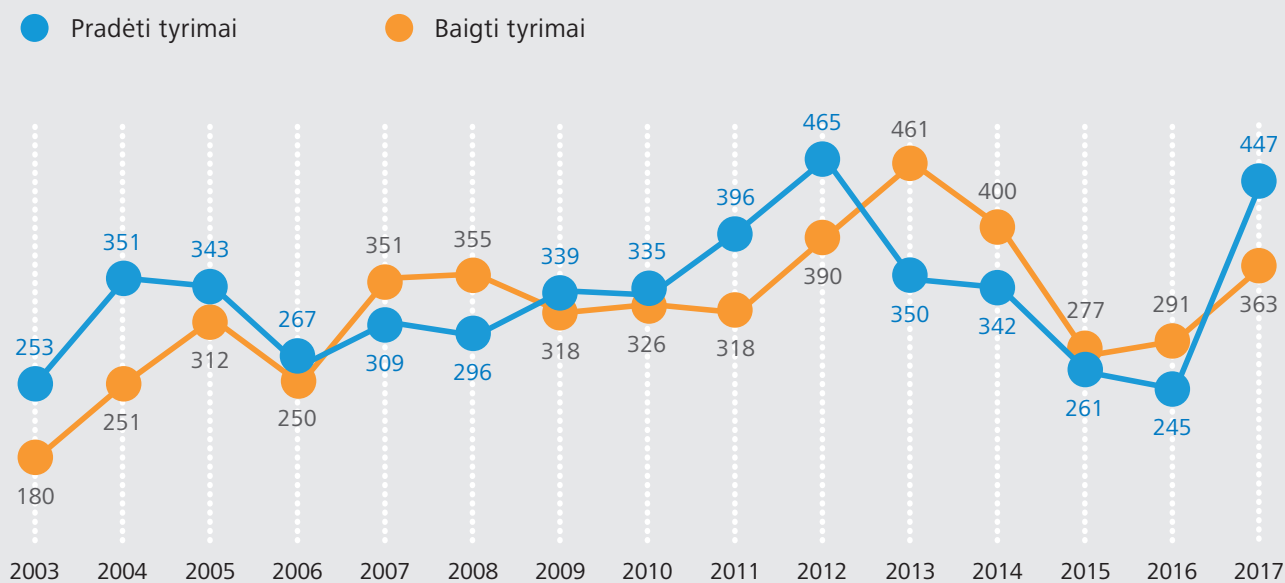
Pastaba. Kai kuriais atvejais ombudsmenė baigė tyrimus, susijusius su dviem ar daugiau temų.

4.4. Pasiekti rezultatai

Veiksmai, kurių Europos ombudsmenė ėmėsi dėl 2017 m. gautų skundų

Europos ombudsmeno pradėtų ir baigtų tyrimų skaičiaus pokyčiai

Pastaba. Tyrimų padidėjimas 2017 metais iš dalies siejamas su išaugusiu skundų skaičiumi ir naujosiomis įgyvendinimo nuostatomis.

2017 m. Europos ombudsmenės baigtų tyrimų rezultatai

Institucija išsprendė klausimą, surado arba iš dalies surado sprendimą

166

45,7 %

Nenustatyta netinkamo administravimo atvejų

164

45,2 %

Nėra pagrindo tolesniam tyrimui

27

7,4 %

Nustatyti netinkamo administravimo atvejai

24

6,6 %

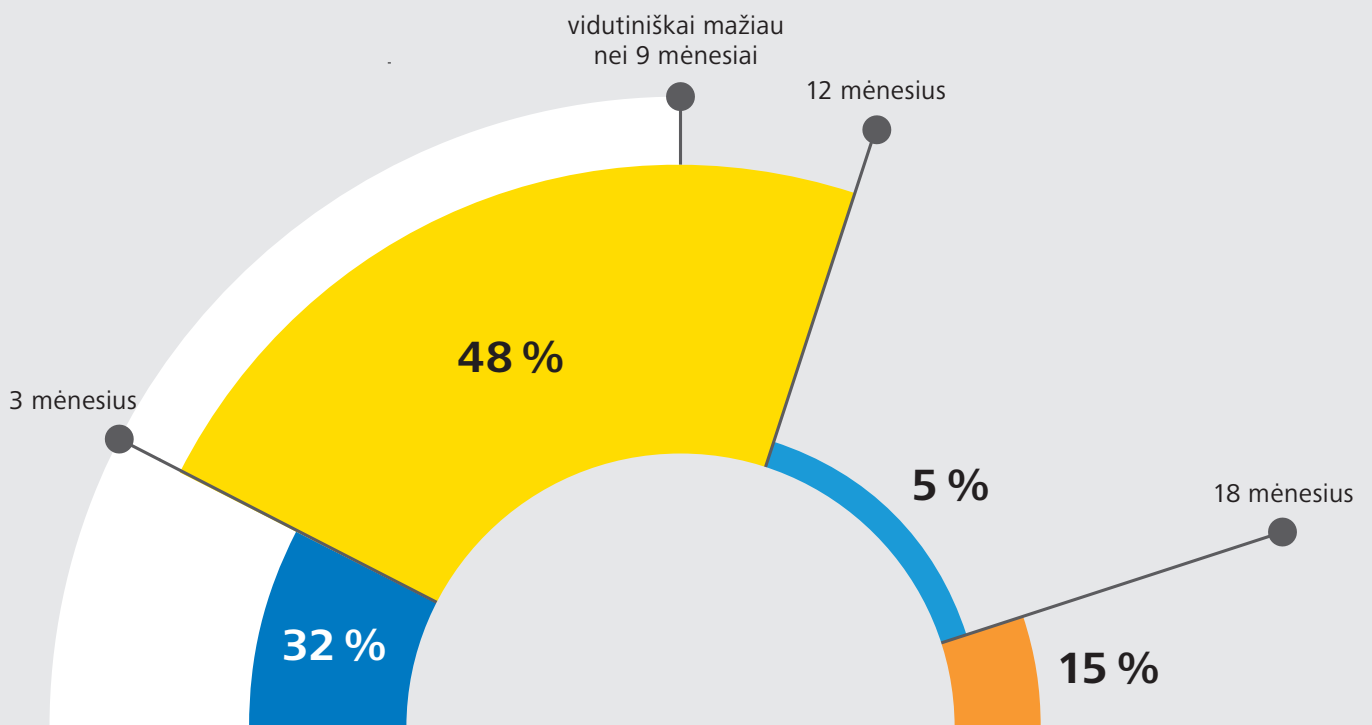
Kitos

11

3,0 %

Pastaba. Kai kuriais atvejais ombudsmenė baigė tyrimus dėl dviejų ar daugiau skundo pateikimo priežasčių, todėl pirmiau nurodytų procentinių dalių suma viršija 100 proc.

2017 m. Europos ombudsmenės baigtų nagrinėti bylų trukmė

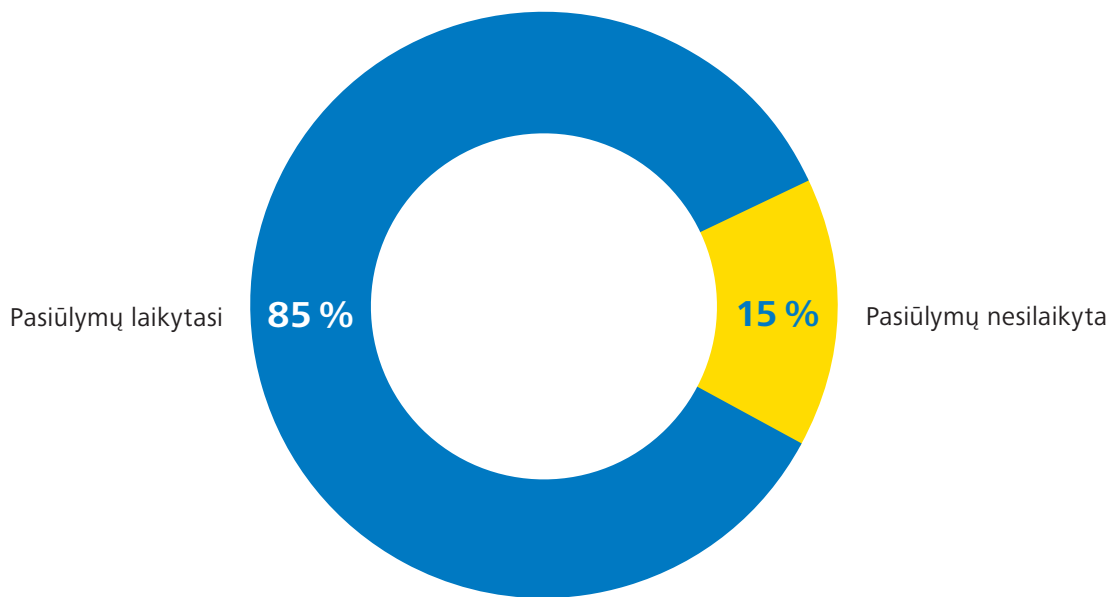

- Per 3 mėnesius baigtos nagrinėti bylos
- Per 3–12 mėnesių baigtos nagrinėti bylos
- Per 12–18 mėnesių baigtos nagrinėti bylos
- Per daugiau kaip 18 mėnesių baigtos nagrinėti bylos¹

1. Norint išnagrinėti kai kurias sudėtingas bylas, reikia surengti keletą konsultacijų su skundo pateikėju ir susijusia institucija. Tikimasi, kad naujosios įgyvendinimo nuostatos padės sutrumpinti tyrimų trukmę.

4.5. Ombudsmeno pasiūlymų laikymasis

Europos ombudsmenės pasiūlymų laikymasis 2016 m.

Pastaruosius šešerius metus ombudsmenas kasmet paskelbia po išsamią ataskaitą apie tai, kaip ES institucijos reaguoja į jo pasiūlymus gerinti ES administravimą. Šie pasiūlymai teikiami kaip sprendimai, rekomendacijos, taip pat kritinės ir papildomos pastabos. Pasiūlymų laikymosi rodiklis yra labai svarbus siekiant įvertinti ombudsmeno darbo poveikį ir reikalingumą.

Iš [ataskaitos Administravimo klaidų taisymas. Kaip ES institucijos reagavo į ombudsmenės pasiūlymus 2016 m.](#) (angl. *Putting it Right? – How the EU institutions responded to the Ombudsman in 2016*) matyti, kad 85 proc. atvejų ES institucijos laikėsi

ombudsmenės pasiūlymų. Palyginti su 2015 m., šis rodiklis šiek tiek padidėjo (2015 m. – 83 proc.). Iš 14-os nagrinėtų institucijų 11 institucijų laikėsi visų pasiūlymų (100 proc.), o Komisija, dėl kurios ombudsmenė atlieka daugiausia tyrimų, šių pasiūlymų laikėsi 77 proc. atvejų. Kaip matyti iš šios ataskaitos, įvairių institucijų pasiūlymų laikymosi rodikliai gali būti labai nevienodi: nuo 100 proc. kai kuriais atvejais iki 77 proc. blogiausiu atveju (plg. 2015 m. pastarasis rodiklis buvo 33 proc.). Pavyzdžiui, Europos išorės veiksmy tarnyba (EIVT), Europos Sąjungos Taryba ir Europos vaistų agentūra (EMA) ombudsmenės pasiūlymų laikėsi 100 proc. atvejų.

2017 m. ataskaita bus paskelbta 2018 m. pabaigoje.

5

Ištekliai

5.1. Biudžetas

Ombudsmeno biudžetui numatomas atskiras ES biudžeto skirsnis. Jis suskirstytas į tris antraštines dalis. Į pirmą antraštinę dalį įtraukiami atlyginimai, išmokos ir kitos su darbuotojais susijusios išlaidos. Antra antraštinė dalis skirta pastatams, baldams, įrangai ir kitoms veiklos išlaidoms. Trečia antraštinė dalis apima išlaidas, susijusias su institucijos atliekamomis bendrosiomis funkcijomis. 2017 m. biudžeto asignavimų suma buvo 10 905 441 EUR.

Siekdamas užtikrinti veiksmingą išteklių valdymą, ombudsmeno vidaus auditorius reguliariai tikrina institucijos vidaus kontrolės sistemas ir tarnybos atliekamas finansines operacijas. Ombudsmeno, kaip ir kitų ES institucijų, auditą taip pat atlieka Europos Audito Rūmai.

5.2. Išteklių naudojimas

Ombudsmenas kasmet tvirtina [metinį valdymo planą](#) (MVP), kuriame nustatomi konkretūs veiksmai, kurių tarnyba turi imtis siekdama įgyvendinti institucijos uždavinius ir prioritetus. 2017 m. MVP – trečiasis metinis planas, grindžiamas penkerių metų trukmės Europos ombudsmeno strategija „[2019 m. link](#)“.

Institucijoje dirba aukštos kvalifikacijos daugiakalbiai darbuotojai. Taip užtikrinama, kad institucija galėtų nagrinėti skundus dėl netinkamo administravimo 24 oficialiosiomis ES kalbomis ir didinti informuotumą apie ombudsmeno darbą. 2017 m. ombudsmeno institucijoje dirbo 81 darbuotojas.

Išsamų ir nuolat atnaujinamą darbuotojų sąrašą, įskaitant išsamią informaciją apie ombudsmeno tarnybos struktūrą ir kiekvieno skyriaus uždavinius, galima rasti [ombudsmeno interneto svetainėje](#).

Kaip susisiekti
su Europos
ombudsmene

Telefonu

+33 (0)3 88 17 23 13

E. paštu

eo@ombudsman.europa.eu

Mūsų biurai

Strasbūras

Pašto adresas

Méiateur européen
1 avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F-67001 Strasbourg Cedex

Adresas lankytojams

Bâtiment Václav Havel (HAV)
Allée Spach
F-67070 Strasbourg

Internetu

Interneto svetainė: www.ombudsman.europa.eu

Twitter: twitter.com/EUombudsman

Google+: plus.google.com/101520878267293271723

LinkedIn: www.linkedin.com/company/272026

YouTube: www.youtube.com/eotubes

Briuselis

Pašto adresas

Méiateur européen
Rue Wiertz
B-1047 Bruxelles

Adresas lankytojams

Montoyer-Science (MTS)
30 rue Montoyer
B-1000 Bruxelles

Šis metinis pranešimas skelbiamas interneto svetainėje:

www.ombudsman.europa.eu

© Europos Sąjunga, 2018

Visų fotografijų ir vaizdų teisės priklauso © Europos Sąjungai, išskyrus viršelį (© AlxeyPnferov/iStock).

Leidžiama atgaminti mokymo ir nekomerciniais tikslais, jeigu pateikiama nuoroda į šaltinį.

Tekstas surašytas *FrutigerNext* šriftu.

Print	ISBN 978-92-846-2770-7	ISSN 1725-9746	doi:10.2869/3919	QK-AA-18-001-LT-C
HTML		ISSN 1830-690X	doi:10.2869/053261	QK-AA-18-001-LT-Q
PDF	ISBN 978-92-846-2746-2	ISSN 1830-690X	doi:10.2869/82105	QK-AA-18-001-LT-N

Jeigu norite gauti šio leidinio versiją, atspausdintą dideliu šriftu, kreipkitės į Europos ombudsmenės tarnybą.